

2023

RAPORT O STANIE GMINY

UMiG Margonin

Spis treści

	Wstęp	2
I.	Informacje ogólne	4
	1. Charakterystyka gminy	5
	2. Margonin w ujęciu regionalnym i krajowym	14
II.	Podsumowanie działań za 2023 r.	23
	1. Realizacja polityk i programów	23
	2. Realizacja uchwał (załącznik nr 1)	
III.	Finanse gminy	30
	1. Dochody i wydatki	31
	2. Wydatki majątkowe	35
	3. Pozyskane środki zewnętrzne	36
	4. Inwestycje	38
	5. Wskaźniki finansowe	41
IV.	Zadania własne	44
	1. Edukacja publiczna	45
	2. Działalność kulturalna	54
	3. Pomoc społeczna	57
	Załącznik nr 1 - realizacja uchwał	1-7
	Załącznik nr 2 - Kalendarium 2023	K1 - K4

Autorzy raportu:

1. Dane źródłowe:
 - J. Piechocki, K. Włodarska-Wojtecka
 - M. Nowaczewski, K. Sałata,
 - A. Nowak, D. Gurzyńska
2. Opracowanie całości - F. Wyrwa

Szanowni Państwo,

Mam zaszczyt przedstawić Państwu raport o stanie naszej gminy za rok 2023. Jest to wyjątkowy dokument, ponieważ obejmuje ostatni rok najdłuższej kadencji samorządową w III RP, trwającą pięć i pół roku.

W tym czasie podjęliśmy wiele ważnych decyzji, a także przeanalizowaliśmy możliwości wykorzystania środków zewnętrznych dostępnych w ramach programów odbudowy polskiej gospodarki po pandemii Covid-19.

Jednym z kluczowych osiągnięć było pozyskanie blisko 30 mln złotych z programów: Polskiego Ładu oraz Programu Odbudowy Zabytków. Te środki były wydatkowane głównie w latach 2023-2024, choć wymagały od nas wniesienia wkładu własnego, co wpłynęło na naszą kondycję finansową.

Wspólnie z radą podjęliśmy słuszny wybór, wykorzystania możliwości inwestycyjnych, jakie stworzyły te programy. Teraz, gdy realizacja programów zakończyła się, nie możemy być pewni, czy w przyszłości pojawią się podobne programy.

Nasza wysoka pozycja w rankingu Perły Samorządu w latach 2023 i 2024 (IV miejsce wśród gmin miejsko-wiejskich w kraju) jest potwierdzeniem, że wspólnie poradziliśmy sobie z nową sytuacją inwestycyjną. Kontynuacja gminnych inwestycji to sukces wszystkich, którzy je tworzyli i realizowali, a zwłaszcza sukces tych, którzy z nich korzystają – czyli mieszkańców naszej gminy.

Wzrost standardu i poziomu życia mieszkańców jest dowodem na słuszność przyjętej przez nas polityki rozwoju. Dziękuję wszystkim za zaangażowanie i współpracę.

*Z poważaniem,
Burmistrz
Janusz Piechocki*

Margonin, 31 maja 2024 r.

Informacje ogólne

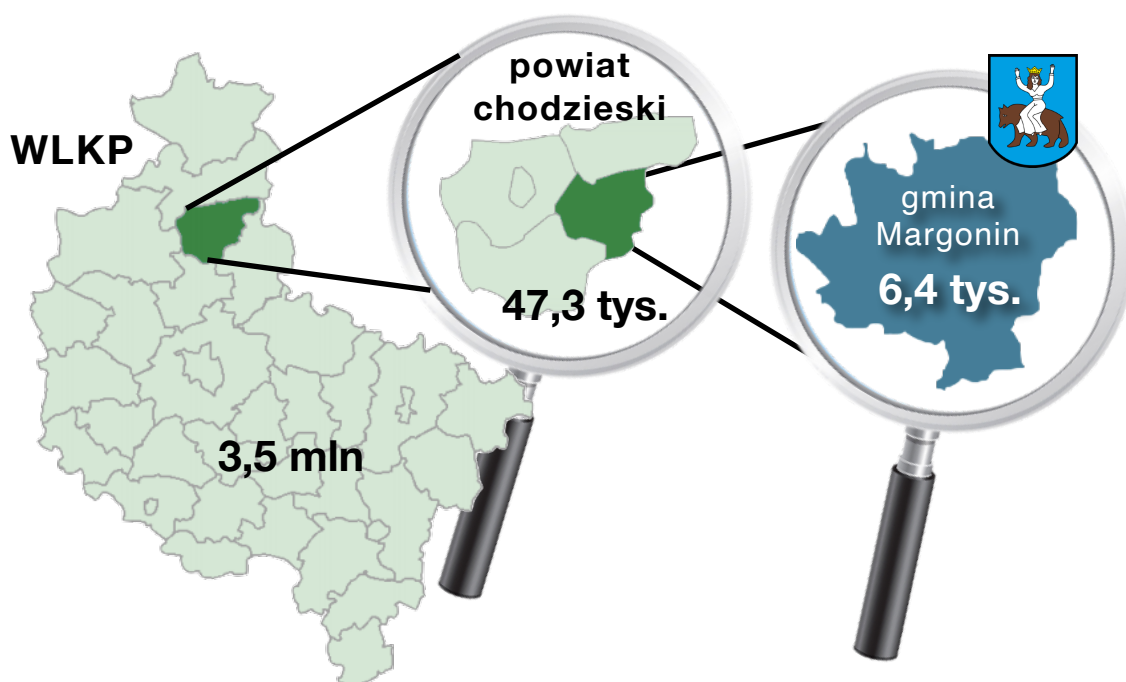
1. Charakterystyka gminy	5
2. Margonin na tle innych - kontekst regionalny i krajowy.	14

Charakterystyka gminy

1. Podstawowe informacje geograficzno-historyczne

- ▶ **Gmina miejsko-wiejska** (22 wsie, osady i przysiółki; 11 sołectw)
- ▶ **Prawa miejskie** przypuszczalnie w 1402 r.
- ▶ **Ludność:** 6 367 osób (**31.12.2023**)
- ▶ **Powierzchnia:** 123 km²
- ▶ **Lasy i obszary leśne:** 3 653 ha (lesistość - 29,7%, średnia krajowa).

Charakterystyczne miejsca i obiekty:

- ▶ Jezioro Margonińskie: 235 ha, jedno z największych jezior w WLKP
- ▶ Druga pod względem wielkości (po Potęgowie) farma wiatrowa w Polsce: 60 wiatraków, moc 120 MW (działa od 2009 r.)
- ▶ Miejsce ślubu Józefa Wybickiego z Kunegundą Drwęską: 17.10.1773 r.
- ▶ XVIII-wieczny zespół pałacowy i park (17,8 ha), aleja lipowa 1765 r.

2. Samorząd terytorialny

Skład Rady Miasta i Gminy Margonin Kadencja 2018 - 2023, przedłużona do 30.04.2024

Prezydium Rady	Pozostali radni	
Jerzy Staniewski Przewodniczący	Mariusz Bachorski	Adam Rogacki
Barbara Kończak V-ce Przewodnicząca	Tomasz Gorkowski	Danuta Strychalska
Rafał Gimzicki V-ce Przewodniczący	Grzegorz Gręda	Anna Twardowska
	Teresa Koźlarek	Arleta Wegner
	Mirosław Leśko	Andrzej Zmudziński
	Maria Miler	Jolanta Zmudzińska

Ryc. 1.1. Radni VIII kadencji Rady Miasta i Gminy Margonin, lata 2018-2024

- organem stanowiącym i kontrolnym gminy jest Rada Miasta i Gminy,
- w latach 1990-2018 kadencja rady trwała 4 lata. Od 2018 r. kadencja trwa 5 lat,
- ustawą z 29.09.2022 r. kadencję rady **przedłużono** do 30.04.2024, (Kodeks wyborczy t.j. Dz. U. 2023 poz. 2408),
- rada składa się z 15 radnych (53% mężczyzn, 47% kobiet),
- w **2023** r. Rada Miasta i Gminy podjęła **89 uchwał** (załącznik 1).

Komisja rady ds. budżetu, finansów i planowania

1. Jolanta Zmudzińska – Przewodnicząca komisji
2. Andrzej Zmudziński
3. Teresa Koźlarek
4. Tomasz Gorkowski
5. Adam Rogacki
6. Mariusz Bachorski

Komisja rewizyjna

1. Arleta Wegner – Przewodnicząca komisji
2. Anna Twardowska
3. Grzegorz Gręda
4. Andrzej Zmudziński
5. Danuta Strychalska
6. Maria Miler

Komisja skarg i wniosków i petycji

1. Teresa Koźlarek – Przewodnicząca komisji
2. Adam Rogacki
3. Grzegorz Gręda
4. Jolanta Zmudzińska
5. Andrzej Zmudziński
6. Mirosław Leśko

Komisja statutowa

1. Adam Rogacki – Przewodniczący komisji
2. Arleta Wegner
3. Teresa Koźlarek
4. Anna Twardowska
5. Danuta Strychalska
6. Mirosław Leśko

Komisja rady ds. społecznych i rolniczych

1. Danuta Strychalska – Przewodnicząca komisji
2. Mariusz Bachorski
3. Mirosław Leśko
4. Grzegorz Gręda
5. Arleta Wegner
6. Anna Twardowska

3. Demografia - gmina Margonin

Infografika - syntetyczne podsumowanie

2023

Liczba
mieszkańców

6367

Liczba
sołectw

11

Osób w wieku
produkcyjnym

61%

Osób w wieku
poprodukcyjnym

20%

Pobyt stały
zameldowania

125

Pobyt stały
wymeldowania

200

Liczba
urodzeń

49

Liczba
zgonów

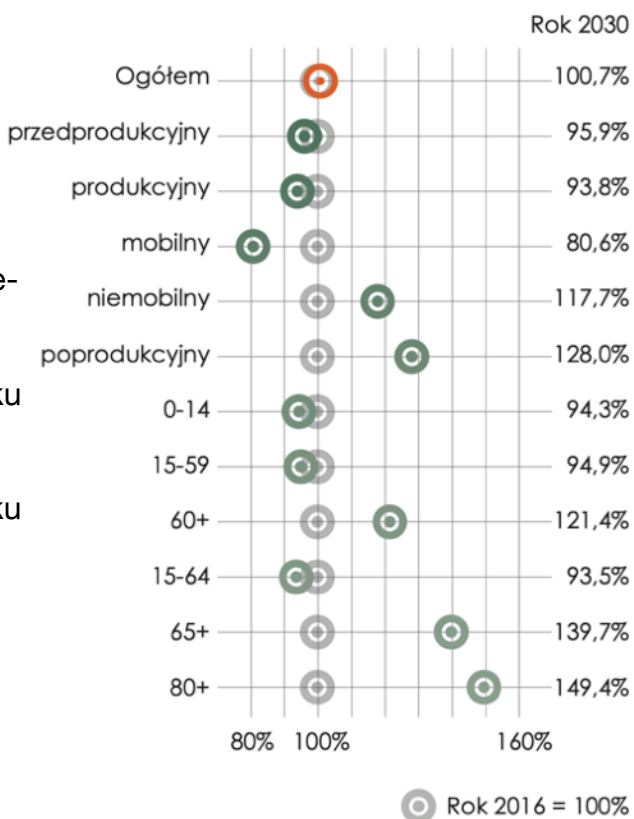
53

Do 2030 r.

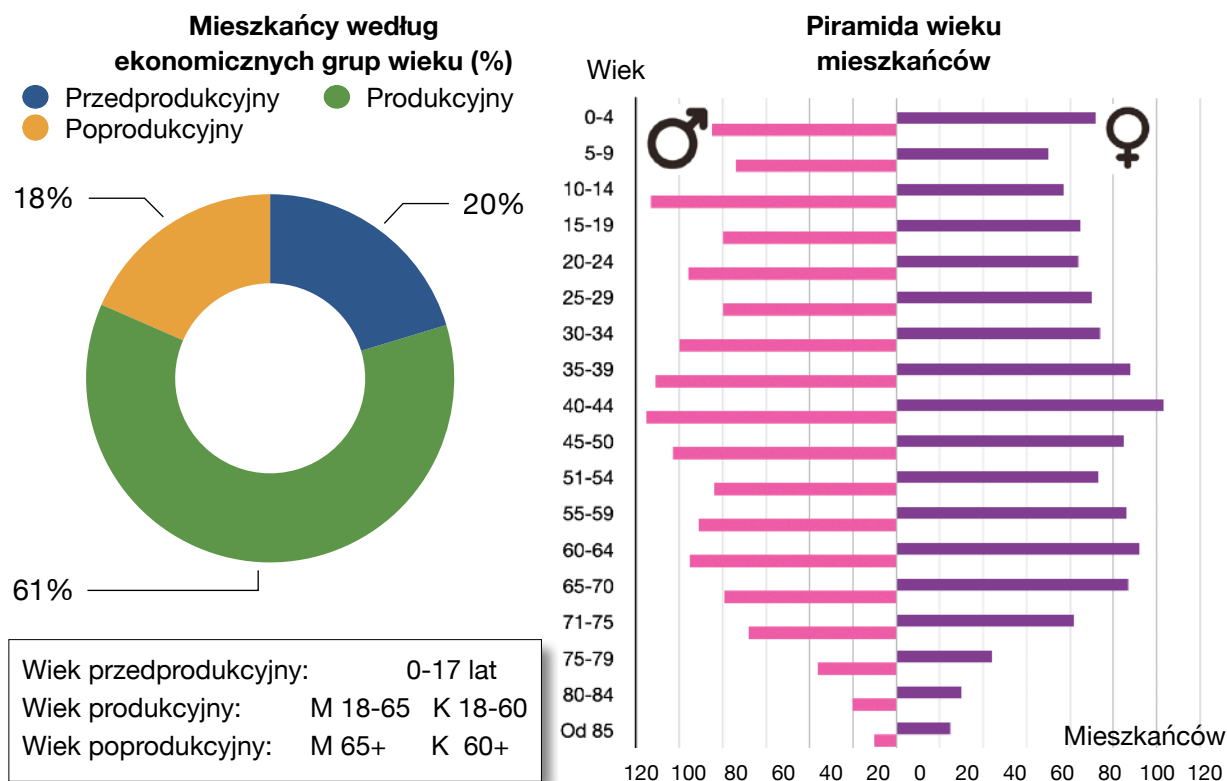
↓ **6%** obniży się liczba dzieci w wieku do 14 lat;

↑ **40%** wzrośnie liczba osób w wieku powyżej 65 lat;

↑ **50%** wzrośnie liczba osób w wieku powyżej 80 lat.

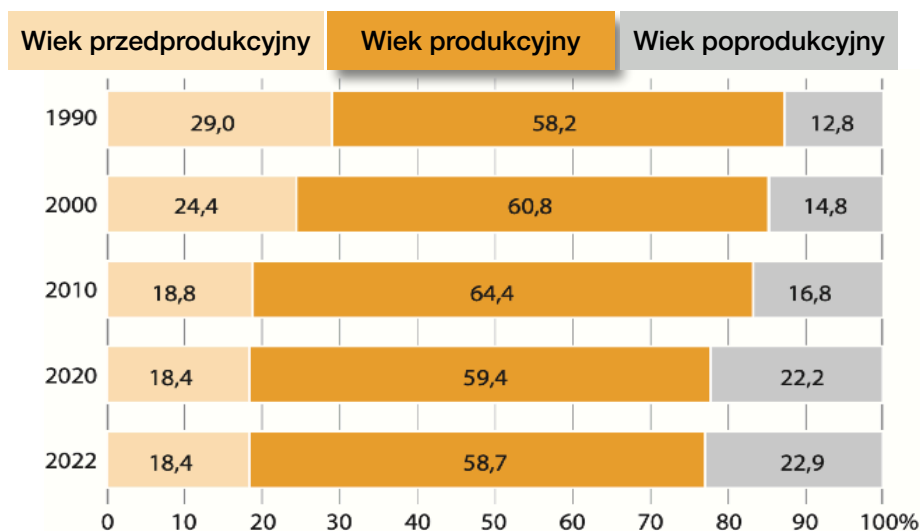
Ryc.1.1. Struktura demograficzna 2023 (mieszkańcy zameldowani na pobyt stały)

Od 2010 r. w Polsce systematycznie spada liczba osób w wieku produkcyjnym (ryc. 1.2). W 2023 r. ich liczba obniżyła się do poziomu sprzed transformacji systemowej (1990 r.). Wg prognoz GUS do 2060 r. w Polsce nastąpi spadek liczby ludności do 32,9 mln osób (tj. o 4,8 mln osób). Największy spadek nastąpi wśród osób w wieku produkcyjnym (o 23%).

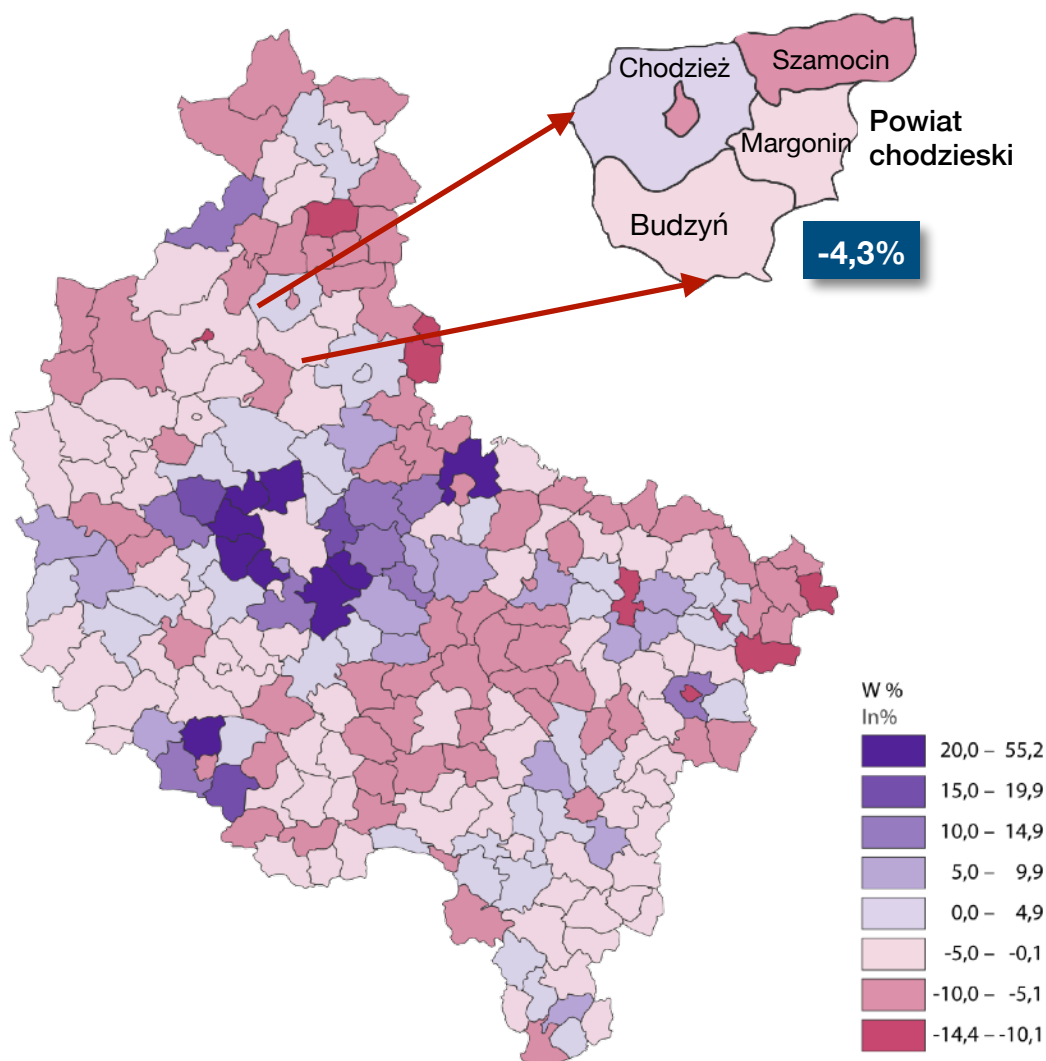
Gmina Margonin: szczegółowe dane przedstawiono na ryc. 1.1.

Ryc.1.2. Ludność Polski wg ekonomicznych grup wieku - 2023 r. GUS.

Źródło: GUS. 2023

Ryc.1.3. Zmiana liczby ludności w Wielkopolsce lata 2015-2023

Źródło: GUS. Raport o sytuacji społeczno - gospodarczej województwa wielkopolskiego 2024

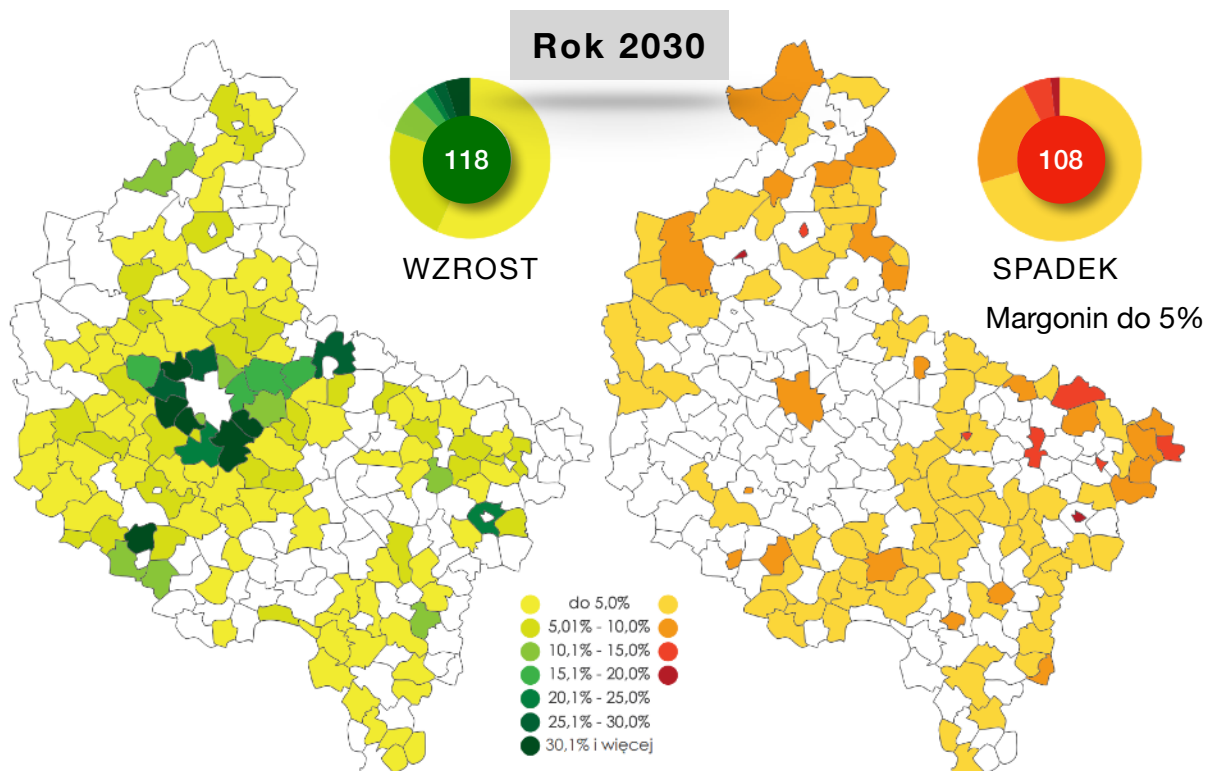
Polska boryka się ze spadkiem liczby ludności. Od 2021 r. województwo wielkopolskie należy do grupy województw wyludniających się. Niewielki przyrost ludności wystąpił tylko w województwie pomorskim. W 2022 r. spadek liczby mieszkańców wystąpił już we wszystkich województwach.

Zmiany w liczbie ludności w Wielkopolsce

Przyrost liczby ludności stwierdzono wokół miasta Poznania. Podobna sytuacja występuje również w **Chodzieży**, która znalazła się w grupie 15 miast wielkopolskich, które najbardziej się wyludniają.

Ujemne zmiany: m.in. w północnej części Wielkopolski (m.in. powiat złotowski, **chodzieski**). W powiecie chodzieskim największy ubytek wystąpił w gminie Szamocin 5-10%, mniejszy w gminach Margonin i Budzyń do 5%. Jedynie w gminie Chodzież nastąpiło zwiększenie liczby mieszkańców.

Ryc.1.4. Prognozy zmian liczby ludności w Wielkopolsce w latach 2016-2030

Źródło: Perspektywy rozwoju demograficznego Wielkopolski. WBPP. 2023

Tendencje demograficzne w gminach Wielkopolski (2016-2030) wg prognoz GUS:

1. Przewidywany spadek liczby mieszkańców:

- w 47,8% gminach Wielkopolski,
- w powiecie chodzieskim (poza gminą Chodzież) do 5%,
- w pozostałych 52,2% gminach nastąpi wzrost liczby ludności. Na terenie gminy Chodzież może się on zwiększyć o 5-10%.

2. Rozmieszczenie ludności:

- wschodnia i północna część województwa będą świadkiem zmian w rozmieszczeniu ludności,
- w niektórych gminach spadek liczby mieszkańców może przekroczyć 10,0%.

Wielkopolska będzie również świadkiem dwóch istotnych zjawisk demograficznych:

1. Starzenia się populacji:

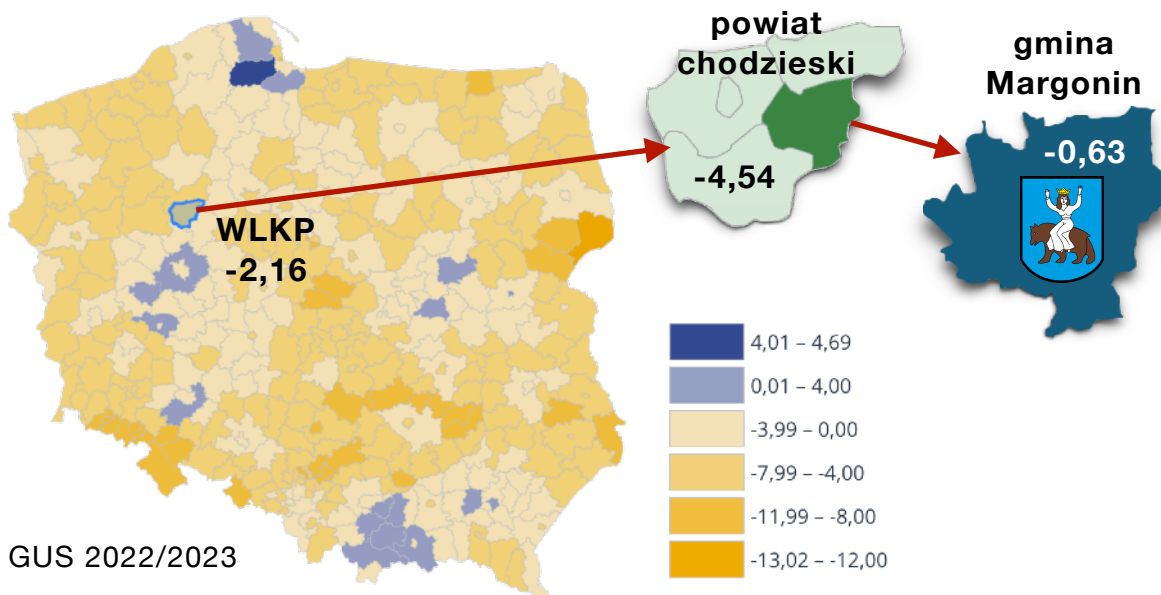
- liczba osób w wieku 65+ oraz odsetek mieszkańców w wieku 80+ będą stale rosnać,
- to oznacza, że coraz większą część obywateli stanowić będą seniorzy.

2. Wyzwań finansowych dla samorządów:

- prawdopodobny spadek dochodów budżetowych samorządów terytorialnych może stanowić wyzwanie,
- jednak może to również otworzyć szansę na rozwój usług dedykowanych seniorom, poprzez wzrost ich aktywności zawodowej.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie. W celach porównawczych jest przeliczany na 1000 mieszkańców.

Ryc.1.5. Zróżnicowanie przyrostu naturalnego w Polsce na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne. GUS. Przyrost naturalny 2022 r.

W ostatnich latach w Wielkopolsce nastąpił spadek liczby urodzeń w porównaniu do liczby zgonów. W 2022 roku na każde 1000 mieszkańców przypadał ujemny przyrost naturalny wynoszący **-2,16**.

W powiecie chodzieskim ten wskaźnik jest jeszcze wyższy i **wynosi -4,54**.

To zjawisko dotyczy większości gmin w Polsce i jest wynikiem m.in. wygasania tzw. wyżu demograficznego po II wojnie światowej, kiedy to rodziło się znacznie więcej dzieci niż obecnie.

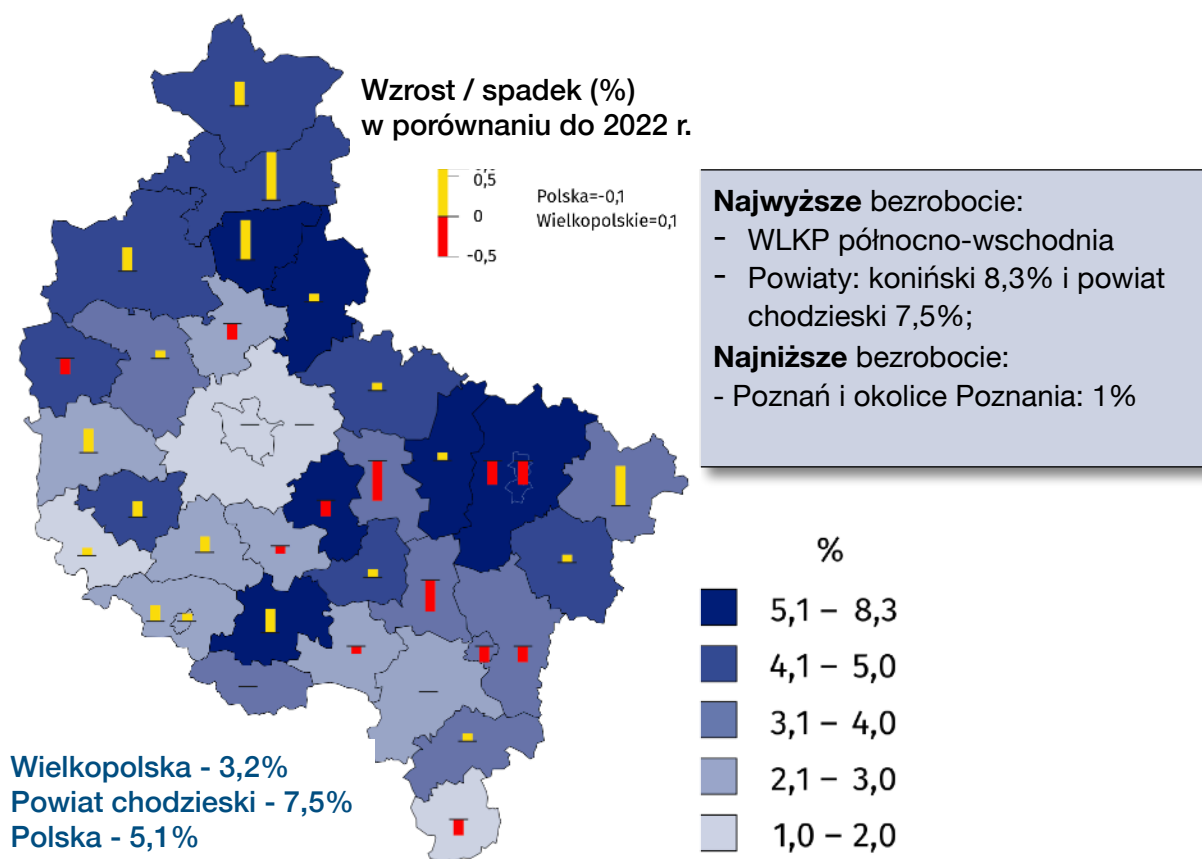
Przyszłość zależy od działań podejmowanych w celu zachęcenia młodych rodzin do powiększania swoich rodzin.

W gminie Margonin wskaźnik przyrostu naturalnego wynosi **-0,63**.

4. Bezrobocie

Wskaźnik bezrobocia (stopa bezrobocia) – odsetek osób bezrobotnych poszukujących pracę w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym.

Ryc.1.6. Stopa bezrobocia w Wielkopolsce (grudzień 2023)

Źródło: opracowanie własne. GUS. Bezrobocie w Wielkopolsce w 2023 r.

Zróznicowany poziom bezrobocia utrzymuje się **w Polsce** od kilku lat. W porównaniu do 2021 r. stopa bezrobocia spadła o 0,2%.

Największe obserwuje się w południowo - wschodniej części kraju oraz w województwie warmińsko - mazurskim.

Podobne zróżnicowanie obserwujemy w Wielkopolsce. Największe bezrobocie utrzymuje się we wschodniej i północno-wschodniej części województwa wielkopolskiego. **Najwyższa stopa bezrobocia** ponownie **wystąpiła w powiatach:** konińskim (9,4%), słupeckim (7,3%) i **chodzieskim (7,5%)**, a najniższa w Poznaniu i powiecie poznańskim (po 1,0%).

W ciągu roku stopa bezrobocia zmniejszyła się w 18 powiatach (najbardziej w międzychodzkiem o 0,9%), a wzrosła w 13 powiatach (najbardziej w czarnkowsko-trzcianeckim o 0,8%).

2 Margonin na tle innych

Powiat chodzieski

W tabeli 1.1 przedstawiono wybrane wskaźniki ekonomiczne gmin powiatu chodzieskiego. Kolorem niebieskim zaznaczono najwyższe wskaźniki w danej grupie a różowym najniższe.

Tabela 1.1. Gmina Margonin na tle powiatu chodzieskiego (wybrane wskaźniki) 2022 r.

Wyszczególnienie	Margonin	Budzyń	Ch-ż miasto	Ch-ż gmina	Szamocin
1. Dochody ogółem na mieszkańca	9 470	8 099	5 570	7 819	6 325
2. Dochody własne na mieszkańca	5 669	4 183	3 007	3 669	2 286
3. Wydatki ogółem na mieszkańca	8 283	7 522	5 858	7 184	6 055
4. Wydatki majątkowe na 1 osobę	1 373	1 568	1 214	1 031	566
5. Odpady komunalne na jednego mieszkańca (kg)	507	429	391	394	364
6. Koszt gospodarki odpadami (zł/kg)	0,6	0,6	1,06	0,7	0,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, 2022 r., SMUP

Dochody na mieszkańca - najwyższe w gminie Margonin, najniższe w Chodzieży (miasto). Ujęto dochody własne + subwencje. Pominęto dotacje.

Dochody własne na mieszkańca - najwyższe w gminie Margonin, najniższe w Szamocinie.

Wydatki na mieszkańca - najwyższe w gminie Margonin, najniższe w Chodzieży (miasto).

Wydatki majątkowe na mieszkańca - najwyższe w Budzynie, najniższe w Chodzieży (miasto).

Odpady komunalne - najwięcej wytwarza gmina Margonin (507 kg na mieszkańca) a najmniej mieszkańiec Szamocin 364 kg.

Koszt gospodarki odpadami - liczymy dzieląc łączne koszty gospodarki odpadami przez masę zebranych i odebranych odpadów. Najwyższy w Chodzieży.

Wg Eurostatu w 2022 r. w Polsce wytworzono - 364 kg odpadów na mieszkańca rocznie. Wskaźnik odpadów komunalnych na jednego mieszkańca w Polsce jest jednym z najniższych w Unii Europejskiej. Średnia UE 513 kg. W Polsce recyklingowi poddano w przeliczeniu na osobę 149 kg (średnia EU - 249 kg). Margonin mieści się w grupie 16% gmin wytwarzających najwięcej odpadów.

Gmina Margonin na tle kraju

Ranking Samorządów 2023 (Rzeczypospolita)

Od 19 lat jeden z najbardziej cenionych i rzetelnych rankingów w Polsce. Radzie rankingu przewodzi prof. Jerzy Buzek.

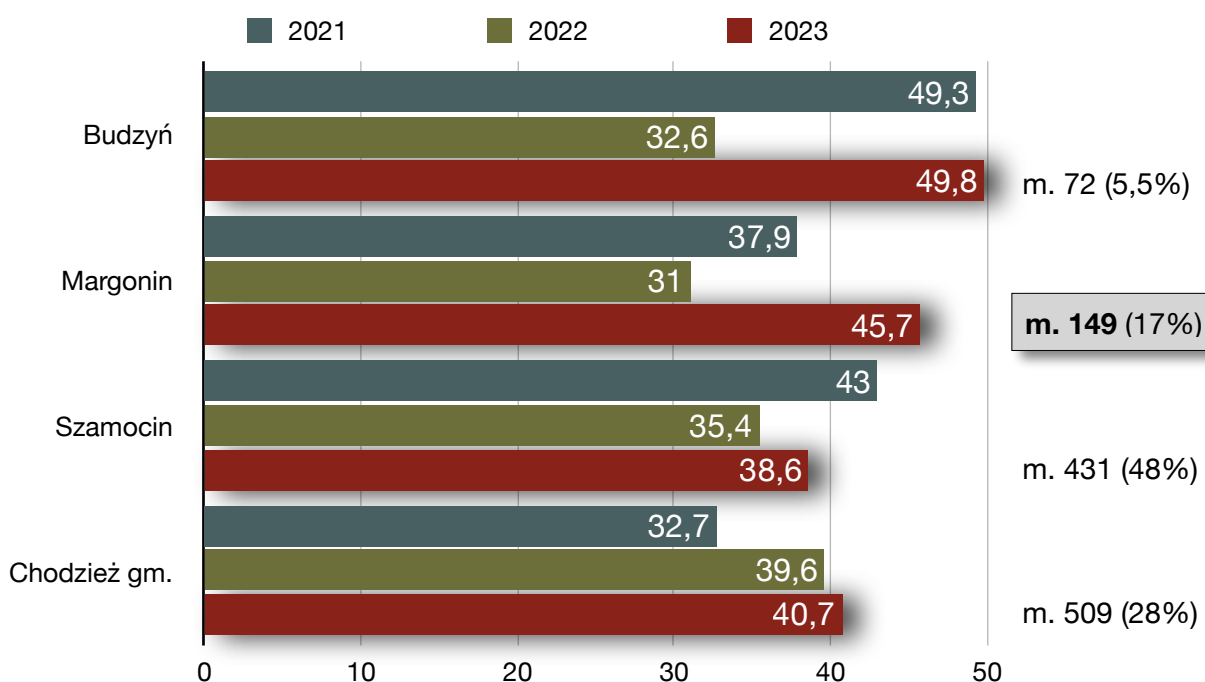
Kryteria oceny - 50 różnych wskaźników. Maksymalna liczba punktów wynosi - 100 dla gmin i miast oraz 102 pkt dla miast powiatowych.

Na końcowy wynik składają się następujące oceny cząstkowe:

Max. 30 pkt Trwałość ekonomiczno-finansowa	Max. 10 pkt Jakość zarządzania	Max. 26 pkt Trwałość środowiskowa
- dochody własne; - Środki zewnętrzne; - efektywność zarządzania.	- kierownictwa w urzędzie; - radą gminy (uchwały); - współpracą z innymi.	- gospodarka odpadami; - gospodarka wód.-kanal; - redukcja spalin.
Max. 34 pkt Trwałość społeczna	- twarde dane: edukacja, kultura, sport i rekreacja, miejsca w żłobku i przedszkolu; - działania miękkie: budżet obywatelski, organizacje pozarządowe.	

Margonin - w kategorii gmin miejskich i miejsko-wiejskich zajął 149 m. z 898, Znajduje się w gronie 17% najlepszych gmin w kraju. Jediną gminą wiejską w powiecie jest gmina Chodzież (1513 gmin w kraju).

Ryc 1.7. Skuteczność działań samorządowych gmin powiatu chodzieskiego (pkt)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rankingu Samorządów 2021 - 2023

Ranking Samorządów - liderzy krajowi 2023 r.

- Gminy miejskie I m.- Ulanów - (woj.podkarpackie) 62,6 pkt.
- Gminy wiejskie: I m. Wielka - Wieś (woj. małopolskie) 95,2 pkt.

W tab. 1.2. przedstawiono najwyższy wynik w Wielkopolsce dla miast i gmin miejsko-wiejskich oraz gmin wiejskich. Pokazano również wyniki gmin powiatu chodzieskiego.

Tabela 1.2. Ranking Samorządów **2023** - wybrane gminy z Wielkopolski (pkt)

Miejsce	Miasto / gmina	2021	2022	2023
	Miasta i gminy M-W (w kraju 881)			
25	Koziegłowy			55,0
70	Chodzież	44,1	39,6	49,9
72	Budzyń	-	32,6	49,8
149	Margonin	37,9	31,0	45,6
431	Szamocin	43,0	35,4	36,6
	Gminy wiejskie (w kraju 1523)			
7	Tarnowo Podgórne			50,2
509	Chodzież gmina wiejska	32,7	38,7	40,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rankingu Samorządów 2023

Ranking Finansowy 2022 (XXXII Forum Ekonomiczne)

Od 2016 roku Fundacja Instytut Studiów Wschodnich tworzy ranking, który ocenia finanse lokalnych władz na podstawie ich sprawozdań finansowych. W 2022 roku, Ministerstwo Finansów dało samorządom więcej pieniędzy z podatku PIT, ale nie wszystkie otrzymały tyle samo, co wpłynęło na ocenę ich sytuacji finansowej.

W 2023 roku, samorządy otrzymały dodatkowe pieniądze jako subwencje. Poziom dofinansowania był zróżnicowany. Więcej pieniędzy trafiło do mniejszych gmin niż do dużych miast. Nowy ranking za 2023 rok zostanie zaprezentowany na XXXIII Forum Ekonomicznym, które odbędzie się od 3 do 5 września br.

Tabela 1.3. Ranking Finansowy gmin powiatu chodzieskiego 2022

Miejsce	JST	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Pkt
	Gminy miejskie (236)								
8	Chodzież miasto	0,49	0,55	0,47	0,82	0,43	0,90	0,34	4,01
	Gminy miejsko-wiejskie (662)								
12	Budzyń	0,51	0,73	0,40	0,60	0,06	0,98	0,43	3,73
43	Margonin	0,64	0,93	0,31	0,41	0,05	0,98	0,07	3,39
434	Szamocin	0,26	0,57	0,16	0,44	0,07	0,86	0,20	2,56
	Gminy wiejskie (1513)								
298	Chodzież gmina	0,41	0,33	0,26	0,47	0,07	1,00	0,35	2,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rankingu Finansowego Samorządu Terytorialnego w Polsce. 2022

W1 - Udział dochodów własnych w dochodach ogółem

W2 - Relacja nadwyżki operacyjnej do dochodów ogółem

W3 - Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem

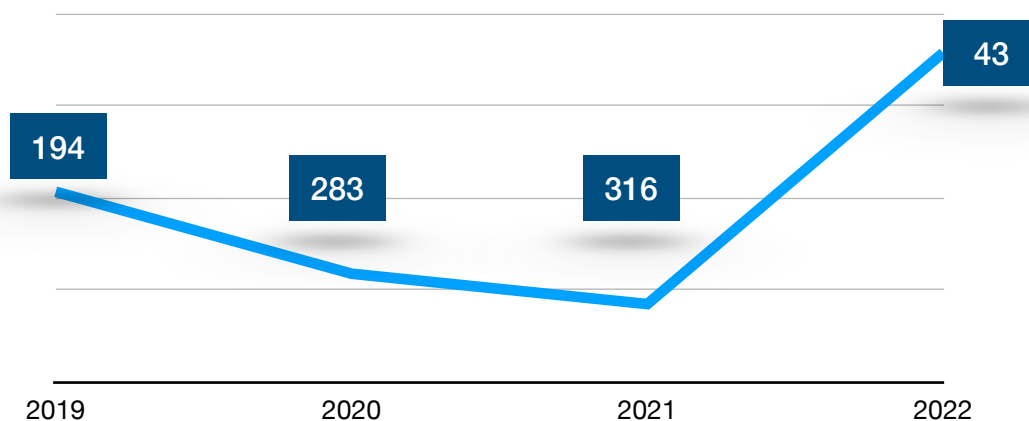
W4 - Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne

W5 - Udział środków europejskich w wydatkach ogółem - bez poręczeń

W6 - Relacja zobowiązań do dochodów ogółem

W7 - Udział podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach bieżących

Gmina Margonin w swojej kategorii uzyskała wysokie 43 miejsce w kraju. Najniższy wskaźnik gmina uzyskała w udziale środków europejskich w wydatkach ogółem (W5) oraz w udziale podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w dochodach bieżących (W7). Podatek dochodowy od osób fizycznych w części trafia do Skarbu Państwa. W 2023 r. udział ten wyniósł 38,4% a w 2024 r. wyniesie - 38,46%. Im większa liczba mieszkańców oraz liczba zakładów pracy na terenie gminy, tym ten udział jest większy.

Ryc 1.8. Gmina Margonin - pozycja w Rankingu Finansowym, lata 2019-2022

Kondycja finansowa - nadwyżka operacyjna 2020-2022

Tabela 1.4. Nadwyżka operacyjna gmin powiatu chodzieskiego lata 2020- 2022

Gmina	2017-2019	2020-2022	Nadwyżka operacyjna na osobę
Miasta powiatowe (267)	Pozycja		Kwota - zł
- Chodzież miasto	56	38	550
Miasteczka (631)			
- Budzyń	59	17	1196
- Margonin	17	27	1085
- Szamocin	436	333	388
Gminy wiejskie (1513)			
- Chodzież gmina	93	77	1084

Źródło: opracowanie własne na podstawie Kondycji finansowej samorządów. Nadwyżka operacyjna 2020-2022. Wspólnota.

Nadwyżka operacyjna to wskaźnik, który pokazuje, ile pieniędzy samorząd może wydać na nowe projekty po pokryciu podstawowych wydatków. Jest ona miarą zdolności samorządu do inwestowania i rozwijania się. Ranking bierze pod uwagę średnią nadwyżkę operacyjną z lat 2020-2022. Najlepsze wyniki osiągnęły gminy: Kleszczów, Łeba i Kobierzyce, z nadwyżką ponad 3500 zł na mieszkańca. W kategorii miasteczek czołówka to gminy nadmorskie: Łeba, Dziwnów i Międzyzdroje.

W latach 2021-2022, samorządy otrzymały dodatkowe pieniądze od Ministerstwa Finansów, które miały zrekompensować straty z podatku PIT. Ponieważ pieniądze te wpłynęły na koniec roku, nie wszystkie mogły być wydane, co spowodowało, że nadwyżka wyglądała na większą niż była w rzeczywistości. To utrudnia ocenę rzeczywistej sytuacji finansowej samorządów. W 2022 roku więcej samorządów miało deficyt, szczególnie miasta z prawami powiatu. Wśród gmin powiatu chodzieskiego trzy gminy uzyskały nadwyżkę operacyjną przekraczającą 1000 zł na mieszkańca gminy. Są to Budzyń, Margonin i gmina Chodzież. Dzięki dużej nadwyżce operacyjnej, gmina Margonin mogła realizować inwestycje dofinansowane z środków unijnych.

Ranking wydatków inwestycyjnych JST 2020-2022

Czasopismo *Wspólnota* opublikowała analizę wydatków inwestycyjnych w oparciu o wyniki z trzech lat. Tym razem za lata 2020 - 2022.

Tabela 1.5. Wydatki inwestycyjne gmin pow. chodzieskiego w latach 2020-2022 r.

Gmina	2020-2022		Liczba JST
	miejsce	wydatki zł/osobę	
Chodzież	174	684	Miast powiatowych 267
Szamocin	329	907	
Margonin	263	1021	Miasteczek - 630
Budzyń	186	1182	
Chodzież gm.	1017	850	Gmin wiejskich - 1513

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Liderzy inwestycji 2020-2022*. Wspólnota.

Dzięki wysokiej nadwyżce operacyjnej, gminy Margonin i Budzyń, utrzymały wysoką pozycję inwestycyjną wśród gmin powiatu chodzieskiego.

Tabela 1.6. Wydatki inwestycyjne powiatów (plus okoliczne) w latach 2020-2022 r.

Powiat	2014-2021		Liczba JST
	miejsce	wydatki zł/osobę	
piłski	164	222	Powiatów w kraju - 314
wągrowiecki	162	225	
obornicki	181	210	
chodzieski	304	88	
czarnkowsko-trzcianecki	281	115	

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Liderzy inwestycji 2020-2022*. Wspólnota.

W Polsce po kilku latach spadków, nastąpił wzrost wydatków inwestycyjnych w 2022 r. Najszybszy wzrost był w gminach - ponad 25% w porównaniu z rokiem 2018 r. Najwolniejszy w miastach na prawach powiatu (poniżej 10%).

Powiat chodzieski w zestawieniu regionalnym zajmuje najniższą pozycję. Wydatki na osobę były w nim 2-3 krotnie niższe niż w okolicznych powiatach.

Mimo że dotacje z Unii Europejskiej maleją już od czterech lat, inwestycje wzrosły. Stało się tak dzięki większym dotacjom z różnych krajowych programów, takich jak Program Inwestycji Strategicznych i Fundusz Rozwoju Inwestycji Lokalnych, który jest częścią Funduszu Przeciwdziałania Covid-19.

Sposób podziału dotacji rządowych wśród samorządów gminnych jest szeroko dyskutowany. Podobnie jak w innych krajach europejskich, nierówny podział dotacji rządowych, jest jednym z narzędzi wpływających na rozwój gospodarczy powiatów, województw. To co jest postrzegane jako ważny problem z perspektywy regionu, nie zawsze jest ważne z perspektywy gminy.

Zestawienie - Sukces kadencji 2018-2023 (2024)

Przed wyborami samorządowymi w 2024 r. redakcja *Wspólnoty* opublikowała ciekawe zestawienie oceny efektów pracy samorządów lokalnych w okresie kadencji samorządowej 2018 - 2023 (2024). Oceniane gminy pogrupowano w kategorie: miasta wojewódzkie, miasta powiatowe, miasteczka i gminy wiejskie. Czołowe miejsca w zestawieniu zajęły gminy zlokalizowane wokół największych miast oraz gminy turystyczne i uzdrowiskowe.

Na końcowy wskaźnik sukcesu składają się cztery wskaźniki cząstkowe odnoszące się do **sukcesu (S)**:

- finansowego: zmiana budżetu na mieszkańca 2017-2022 (bez dotacji),
- ekonomicznego: liczba bezrobotnych, nowych firm, CIT, podatek od nieruchomości),
- infrastrukturalnego: dotacje unijne, nowe mieszkania, sieć kanalizacyjna,
- społecznego: opieka żłobkowa, liczba mieszkań komunalnych, wydatki na ochronę powietrza, efekty nauczania.

W zestawieniu przeanalizowano **dane za lata 2017-2022**, pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego oraz ze sprawozdań budżetowych samorządów, **przeliczone na mieszkańca**.

Wyniki rankingu mają charakter ilościowy, stąd duże zmiany pozycji w kolejnych edycjach rankingu.

Tabela 1.7. Wyniki gmin powiatu chodzieskiego za okres kadencji 2018-2024 r.

Gmina	S. finansowy	S. ekonomiczny	S. infrastr.	S. społeczny	Łącznie
Chodzież m.	152	188	54	176	138 z 267
Budzyń	34	550	516	283	384 z 631
Szamocin	459	513	235	455	485 z 631
Margonin	623	404	298	485	564 z 631
Chodzież gm.	232	400	849	1324	797 z 1513

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wspólnota. *Sukces kadencji 2018-2023 (2024) r.*

W kategorii miasteczka sklasyfikowano 631 gmin. Najlepszą okazała się Krynica Morska (w poprzedniej kadencji na 585 miejscu). Gminy powiatu chodzieskiego w tej kategorii: Budzyń, Margonin i Szamocin wypadły przeciętnie.

Margonin w zestawieniu zajął 564 miejsce (w poprzedniej kadencji 12 miejsce). Ilościowy charakter rankingu ma charakter wyłącznie informacyjny.

Wątpliwości metodyczne budzi równe traktowanie wskaźników cząstkowych.

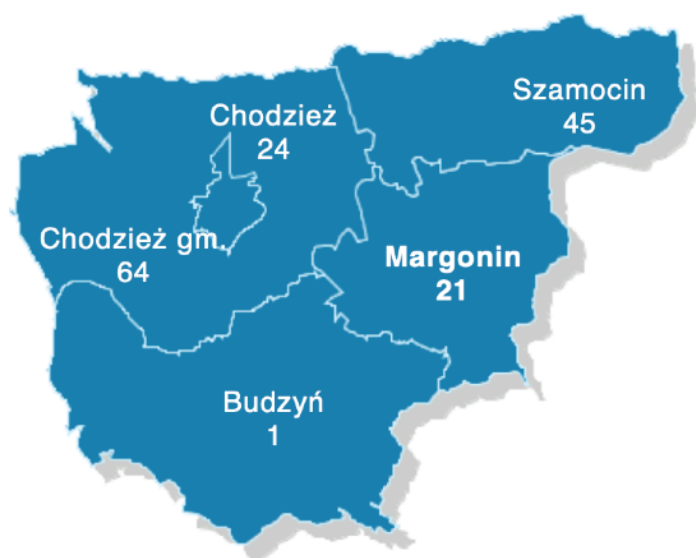
Ranking Gmina dobra do życia 2023, serwis PAP

Ranking **Gmina dobra do życia** jest corocznym ogólnopolskim zestawieniem, badającym jakość życia w każdej z 2477 gmin w Polsce. Został opracowany przez Polską Akademię Nauk. Wyniki oparto o analizę 63 różnych kryteriów m.in.: zamieszkanie, pracę, spędzanie wolnego czasu przeznaczonego na zakupy, konsumpcję, opiekę zdrowotną, edukację, rozrywkę, liczbę wydarzeń kulturalnych, dostępność obiektów sportowych, walory estetyczne krajobrazu.

Laureatów wybierano w pięciu kategoriach: miasta na prawach powiatu, strefy podmiejskie miast na prawach powiatu, gminy z siedzibą powiatu, gminy miejskie i gminy miejsko-wiejskie z miastem powyżej 5 tys. mieszkańców oraz gminy wiejskie i miejsko-wiejskie z miastem poniżej 5 tys. mieszkańców.

Na terenie Wielkopolski **wśród 144 gmin wiejskich i miejsko-wiejskich** gminy powiatu chodzieskiego zajęły miejsca: Budzyń 1 (23 miejsce w kraju), Margonin 21, Szamocin 45 i Chodzież 64. **Wśród** sklasyfikowanych **27 miast powiatowych** w Wielkopolsce **Chodzież zajęła odległe 24 miejsce.**

Ryc 1.9. Gmina dobra do życia - powiat chodzieski.

Ranking *Gmina dobra do życia* jest szerszą wersją **Światowego Raportu Szczęścia** (ONZ-World Happiness Report), który analizuje 6 kryteriów: PKB na mieszkańca, wsparcie społeczne, długość życia w zdrowiu, swoboda podejmowania własnych wyborów życiowych, hojność ogółu społeczeństwa oraz postrzeganie poziomu korupcji wewnętrznej i zewnętrznej.

W 2023 r. Polska zajęła 35 m. (przed Hiszpanią, Włochami, Japonią czy Koreą. Najszczęśliwszymi krajami świata zostały Finlandia i Dania.

W grudniu 2023 r. Eurostat przedstawił raport badający poziom zadowolenia z życia wśród mieszkańców Unii Europejskiej, **Polska zajęła II miejsce**, ex aequo z Finlandią i Rumunią. Na czele zestawienia – z wynikiem 7,9 w 10-punktowej skali – znalazła się Austria.

Perły Samorządu (Dziennik Gazeta Prawna) 2023

Podczas Kongresu Perły Samorządu w 2023 r. ogłoszone zostały wyniki XI edycji ogólnopolskiego rankingu *Perły Samorządu*. Oceniono efektywność samorządu w zakresie zadań określonych przez ustawę o samorządzie gminnym.

Gmina Margonin została podwójnym laureatem. W kategorii głównej miast i gmin miejskich i miejsko - wiejskich oraz w kategorii najlepszy władarz.

**Gminy miejsko - wiejskie
Ranking główny**

1. Wasilków
2. Piaseczno
3. Radzymin
4. **Margonin**

**Gminy miejsko - wiejskie
Najlepszy władarz**

1. A. Łuckiewicz Walisków
2. K. Chaciński Radzymin
3. G. Kubik Rawicz

Wyróżnienie: J. Piechocki

W dniach 23-24 maj **2024** odbył się XII Kongres Perły Samorządu. Również w tym roku gmina Margonin została laureatem głównej kategorii - najlepsza gmina miejsko - wiejska, zajmując **ponownie IV miejsce w kraju**.

Z uwagi na wybory samorządowe, zrezygnowano w tej edycji z kategorii najlepszy władarz.

Podsumowanie działań

1. Realizacja programów i polityk. s. 23
2. Realizacja uchwał (załącznik nr 1).

1 Realizacja polityk, programów

1.1. Strategia rozwoju gminy

Podstaw prawna:

- poprzednia Strategia Rozwoju Gminy Margonin na lata 2016-2020 r. (uchwała nr XXVII/325/2016 Rady MiG Margonin z dnia 15.12.2018 r.);
- nowa strategia: w trakcie opracowywania.

W dniu 15.07.2021 projekt strategii na lata 2021-2030 uzyskał pozytywną opinię Zarządu Województwa Wielkopolskiego (uchwała nr 3835.2021).

1.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

W skrócie - studium uwarunkowań lub studium. **W 2023 r. nie było zmian studium.**

Podstawa prawna: uchwała nr VIII/87/2015 Rady MiG Margonin z 21.05.2015 r. w sprawie: *uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Margonin.*

Studium jest podstawowym dokumentem planistycznym na podstawie zawartych w nim zasad opracowywane są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Nie jest aktem prawa miejscowego (nie jest podstawą do wydawania decyzji administracyjnych).

1.3. Program opieki nad zwierzętami 2021 - 2024

Podstawa prawna: uchwała nr LIII/487/2023 Rady MiG Margonin z 25.05.2023 r.: *Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Margonin w 2023 r.*

Koszty realizacji celów w 2022 r. wyniosły **31 227 zł**. Zadania ujęte w programie realizowane były przy pomocy Fundacji *Zawsze Razem* z Trzcianki.

Wyniki działalności w 2022 r.:

- przyjęcia: 13 psów;
- adopcja: 13 psów i 1 kotów;
- eutanazja: 0;
- sterylizacja: 10 psy i 1 koty;
- akcje wyłapywania zwierząt 14.

Stan zwierząt na dzień 31.12.2023: 2 psy..

1.4. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego MPZP

W 2023 r. Rada MiG Margonin nie uchwaliła nowych MZPM.

Plany miejscowe pokrywają powierzchnię **798 ha**, co stanowi **6,54%** powierzchni gminy.

W 2023 r. prowadzone były prace związane z opracowaniem MPZP gminy Margonin – rejon ulicy Poznańskiej. **Zmiana planu** ma na celu umożliwienie budowy parkingu przy terenie przedszkola i biblioteki w Margoninie.

Rada MiG Margonin **rozpoczęła prace** związane z sporządzeniem MPZP:

- uchwała nr LIII/488/2023 Rady Margonin z dnia 25 maja 2023 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany MPZP wsi Klotyldzin - działka nr 318/13, 318/23.

Cel: zmiana obecnego terenu leśnego na teren mieszkaniowo-usługowy, na obszarze osiedla Piachu w Klotyldzinie.

- uchwała nr LVIII/520/2023 Rady MiG Margonin z dnia 30 listopada 2023 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany MPZP wsi Sypniewo,

Cel: zwiększenie parametrów zabudowy w obrębie istniejącej stacji transformatorowej GPZ Sypniewo.

- uchwała nr LVIII/522/2023 Rady MiG Margonin z dnia 30 listopada 2023 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany MPZP miasta Margonin, w rejonie ul. Powstańców Wielkopolskich - działka numer 786/4, 786/5 obręb miasto Margonin.

Cel: zmiana obecnego terenu usług sportu i rekreacji na teren usług - zmiana związana z planem budowy budynku Komisariatu Policji.

1.5. Program usuwania azbestu w 2023 r.

Podstawa prawna:

Dla wszystkich gmin, powiatu chodzieskiego realizowany jest wspólny *Program usuwania azbestu na terenie powiatu chodzieskiego*. Środki na realizację zadania pochodzą z budżetów samorządowych: gmin, powiatu chodzieskiego oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Realizacja w 2023 r.

Gmina Margonin dotowała program kwotą w wysokości **5 tys. zł**. Z programu skorzystały 2 osoby. Usunięto łącznie 14,29 Mg wyrobów zawierających azbest. (Mg - jednostka masy w układzie SI, popularnie tona).

1.6. Program opieki nad zabytkami 2021 - 2024

Podstawa prawna: uchwała nr XXXI/313/2021 Rady MiG Margonin z 19.10.2021

Realizacja w 2023 r.

W 2023 r. została udzielona dotacja z budżetu Gminy Margonin na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków - kościół parafialny pw. św. Wojciecha w Margoninie (nr A-20, decyzja z 02.12.1964 r.).

Całkowita wartość dotacji - 1 192 247 zł., w tym w 2023 r. - 440 000 zł. Pozostała kwota w wysokości 752 247 zł. zostanie zapłacona w 2024 r. po zakończeniu prac.

Dotacja przeznaczona jest na dofinansowanie prac konserwatorskich i restauratorskich przy malowidłach, ołtarzu głównym, ołtarzach bocznych, obrazie *Ukrzyżowanie* i balustradzie komunijnej we wnętrzu kościoła pw. św. Wojciecha w Margoninie,

1.7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych 2019-2029

Podstawa prawna: uchwała nr XIV/136/2019 Rady MiG Margonin z 19.12.2019 r.

Działania w 2023 r.

- Pomoc dla osób bez pracy;
- Dostarczanie wsparcia biednym;
- Działania na rzecz zmniejszenia ubóstwa oraz wykluczenia z życia społecznego;
- Walka z przemocą;
- Pomoc rodzinom, które mają problemy z codziennymi obowiązkami;
- Wsparcia materialne i finansowe osób objętych opieką.

1.8. Miejsko-Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Podstawa prawna: uchwała nr XXXVIII/384/2022 Rady MiG Margonin z 24.03.2022 r.

Okres realizacji: 2022-2023.

Działania w 2023 r. :

- Rozmowy zachęcające uzależnionych do rozpoczęcia terapii;
- Płacenie za zajęcia dla dzieci w świetlicach w Margoninie;
- Wyposażenie świetlic w sprzęt i materiały do zajęć;
- Ocena wniosków o pozwolenie na sprzedaż alkoholu;
- Praca z organizacjami rozwiązującymi problemy alkoholowe;
- Dofinansowanie konkursów i wydarzeń promujących zdrowy tryb życia;
- Tworzenie różnych aktywności dla dzieci na wakacje.

Wydatki rzeczowe w 2023 r.:

- wynagrodzenia i pochodne: 113 962 zł
- materiały i wyposażenie: 39 584 zł
- pozostała działalność: 75 130 zł
- różne opłaty: 1 446 zł
- wydatki inwestycyjne: 21 900 zł

Razem: 252 022

1.9. Program posiłek w szkole i domu 2019-2023

Podstawa prawna:

- uchwała nr XLIX/465/2023 Rady MiG Margonin z 9.02.2023 r.;
- uchwała nr II/24/2018 Rady MiG Margonin z 12.12.2018 r.;

Działania w 2023 r. Program przewiduje wsparcie w formie:

- posiłku;
- w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności (świadczenie finansowe); oraz
- świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W 2023 r. wydatkowano **78 172 zł** z tego na:

- obiady (szkoły przedszkola, dorośli) na kwotę 65 468 zł (109 dzień i 10 osób dorosłych);
- zasiłki na zakup żywności - na kwotę 78 060 zł.;
- bony na zakup żywności na kwotę 53 570 zł.

Pomoc trafiła do osób spełniających warunki otrzymania pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe. Dla osoby samotnie gospodarującej - 1164 zł, - dla osoby w rodzinie 900 zł.

Źródła finansowania: łączna kwota - 209 801 zł., w tym:

- dotacja z budżetu wojewody: 123 280 zł;
- środki własne: 86 521 zł.

1.10. Program Margonińska Karta Seniora

Podstawa prawna: uchwała nr IV/46/2019 Rady MiG Margonin z 28.02.2019 r.

Działania w 2023 r.

Cel Programu: wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia seniorów z terenu gminy Margonin. Program jest elementem polityki senioralnej realizowanym przez gminę Margonin na rzecz osób starszych, poprzez stworzenie oraz rozwijanie systemu ulg, zwolnień i rabatów umożliwiających zwiększony dostęp do ofert kulturalnych i usług.

Od 2020 r. do 2023 r. wydano łącznie 441 Margonińskich Kart Seniora. W tym w 2023 r. 23 karty. Liczba partnerów programu: 11.

1.11. Program wsparcia rzeczowego z tytułu urodzenia dziecka

Podstawa prawna: uchwała nr III/36/2019 Rady MiG Margonin z 24.01.2019 r.

Działania w 2023 r.

- Wsparcie rzeczowe 43 dzieci na kwotę 25 800 zł.

1.12. Świadczenie Wychowawcze 500+

Podstawa prawna: ustawa z 11.02.2016 r. O pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. 2024 poz. 421).

W 2023 r. wypłacono 3 703 zł. Od czerwca 2022 świadczenie wypłaca ZUS.

1.14. Karta Dużej Rodziny (KDR)

Podstawa prawna: ustawa o Karcie Dużej Rodziny z 5.12.2014 (t.j. Dz.U. 2023 póź.2424)

Działania w 2023 r. Rozpatrzono:

- 12 wniosków dla nowych rodzin wielodzietnych;
- 42 wnioski KDR dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców;
- 3 nowe KDR dla osób, które były już posiadaczami Karty;
- 2 wnioski o duplikaty KDR;
- 4 wnioski o przyznanie KDR dla nowego członka rodziny;

1.15. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie 2021-2031

Podstawa prawna: uchwała nr XXX/308/2021 Rady MiG Margonin z 16.09.2021 r.

Działania w 2023 r.

- Realizacja procedur *Niebieskie Karty* oraz analiza zgromadzonych danych;
- Prowadzenie i analiza statystyk dotyczących przemocy w rodzinie, zgodnie z wymogami określonymi przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Świadczenie poradnictwa socjalnego, prawnego oraz zapewnienie wsparcia materialnego;
- Organizowanie wsparcia psychologicznego dla osób dotkniętych przemocą;
- Podejmowanie interwencji wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, w ramach procedury *Niebieskie Karty*;
- Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży w celu realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- Organizowanie spotkań i koordynowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Zgłaszanie do Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

1.16. Program osłony Opaska Bezpieczeństwa na 2023 r.

Podstawa prawna: uchwała nr XLIX/464/2023 Rady MiG Margonin z 9.02.2023 r.

Działania w 2023 r.

- Od 2002 r. 32 osoby realizuje Rządowy Program MRiPS - Korpus Wsparcia Seniorów;
- Opaska wyposażona jest w przycisk SOS, detektor upadku, lokalizator GPS itp.

1.17. Pomoc obywatelom Ukrainy w 2023 r.

Podstawa prawna: ustawa z 23.03.2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju (t.j. Dz. U. 2024 póź. 167).

Działania w 2023 r.

- Jednorazowe świadczenia w kwocie 300 zł;
- Świadczenia rodzinne na kwotę 18 863 zł.;

- Świadczenia na zakwaterowanie i wyżywienie: 55 920 zł.;
- Obiady w szkole i przedszkolu: 3 244 zł.;
- Stypendia dla uczniów: 2 182 zł.

2

Realizacja uchwał

Zestawienie uchwał zawiera **załącznik nr 1.** (s. 1-7).

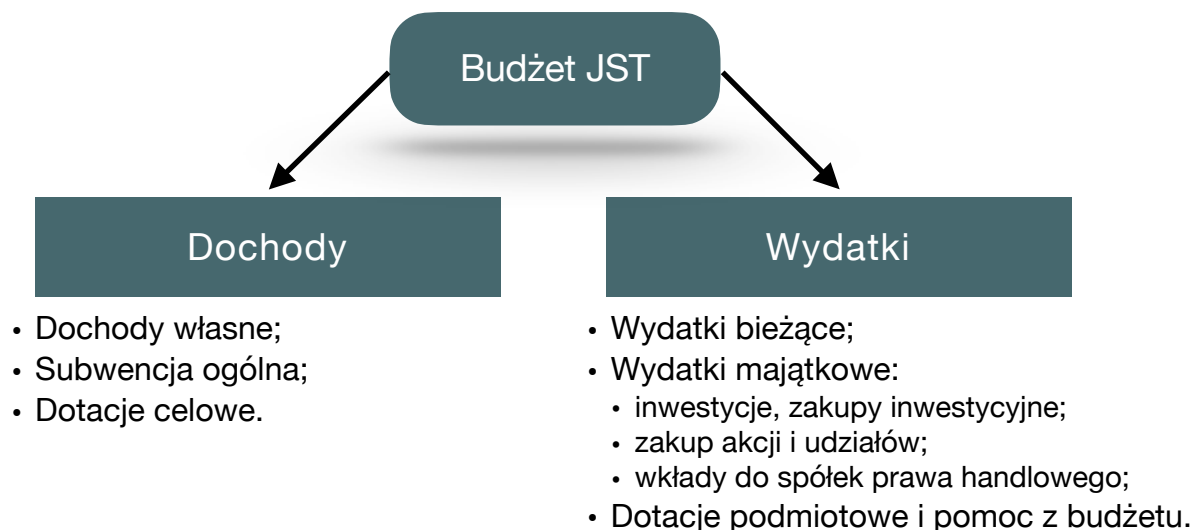
- Uchwalono 89 uchwał; w tym
- 8 uchwał nadal obowiązuje;
- 15 w trakcie realizacji
- 1 uchwałę anulowano;
- 65 uchwał zrealizowano.

3

Finanse gminy

1. Dochody i wydatki	s.31
2. Wydatki majątkowe	s.35
3. Pozyskane środki zewnętrzne	s.36
4. Inwestycje	s.38
5. Wskaźniki finansowe	s.42

3.1. Dochody i wydatki

W 2023 r. deficyt budżetowy wykazało 81% samorządów (w 2022 - 55%). Większy wzrost deficytu odnotowano w grupie samorządów powiatowych oraz gmin miejsko-wiejskich. Budżet gminy Margonin na koniec 2023 r. zamknął się **deficytem w wysokości 6,4 mln zł.**

Tabela 3.1. Struktura dochodów i wydatków gminy Margonin w latach 2022-2023 r.

Wyszczególnienie	2022	2023
A. Dochody		
Dochody ogółem	60 055 784,54	48 104 517,92
- Dochody bieżące	57 434 477,30	40 822 675,82
- Dochody majątkowe	2 621 307,24	7 281 842,10
Dochody własne	25 484 492,00	22 679 812,77
B. Wydatki		
Wydatki ogółem	52 531 266,50	54 540 319,82
Wydatki bieżące	43 825 772,84	39 426 770,31
Wydatki majątkowe	8 705 493,66	15 113 549,51
w tym inwestycyjne	7 465 493,66	13 463 949,67
C. Wynik		
1. Wynik budżetu (dochody-wydatki)	7 524 518,04	-6 435 801,90
2. Wynik operacyjny (dochody bieżące - wydatki bieżące)	13 608 704,46	1 395 905,51
Zadłużenie na koniec roku	911 766,21	176 473,29
Roczna spłata zadłużenia	735 292,92	176 473,29

Źródło: obliczenia własne UMiG Margonin. 2023

Dochody:

- **dochody bieżące:** są to dochody niebędące dochodami majątkowymi,
- **dochody majątkowe:** dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku i dochody z przekształcenia prawa z wieczystego w własności,
- **dochody własne:** dochody niebędące subwencjami i dotacjami. Głównie są to wpływy z podatków, opłat oraz udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

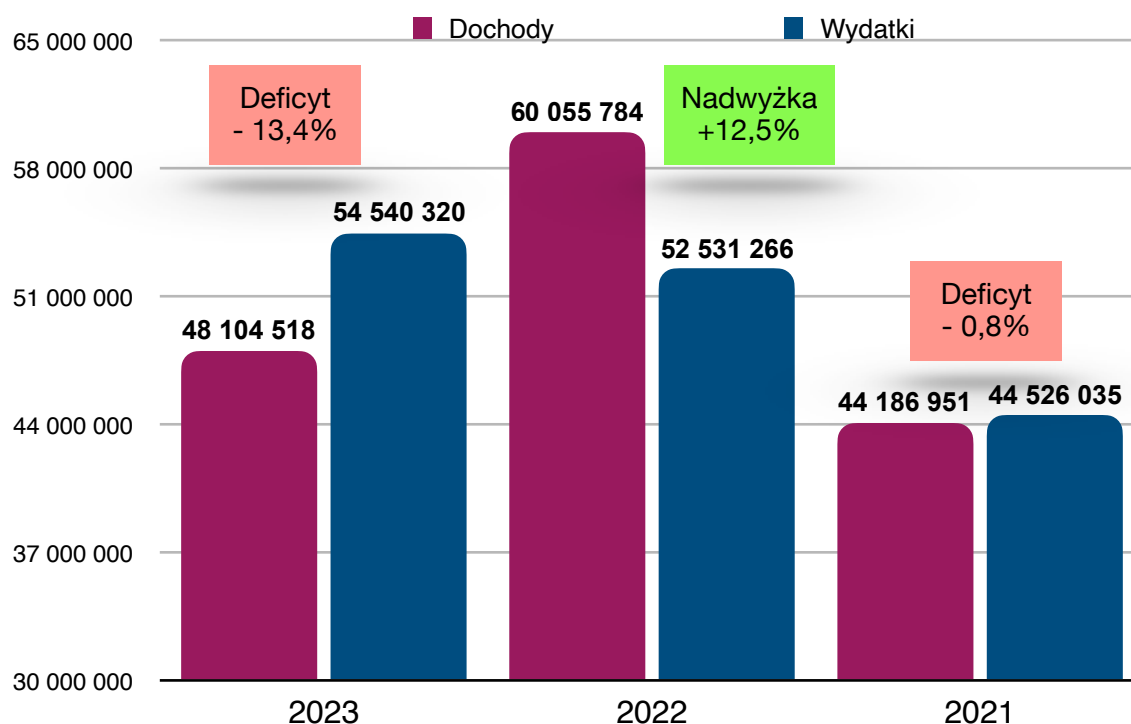
Wydatki:

- **wydatki budżetu JST** = wydatki bieżące + wydatki majątkowe + dotacje,
- **wydatki bieżące (operacyjne):** są to wydatki niebędące wydatkami majątkowymi,
- **wydatki majątkowe:** inwestycje i zakupy inwestycyjne + akcje i udziały + wkłady do spółek prawa handlowego.

Ogólne wnioski a analizy finansowej samorządów:

1. **Wzrosła liczba samorządów z deficytem budżetowym (81%).** Głównie w miastach na prawach powiatu i gmin miejsko-wiejskich. To wynik większych wydatków majątkowych przy jednocześnie ograniczonym wzroście dochodów. Zmiany dochodów wprowadzone przez Polski Ład oraz dodatkowe subwencje nie zrównoważyły mniejszych dochodów.
2. Deficyt budżetowy ogranicza możliwości inwestycji: samorządy z deficytem mają trudności w finansowaniu wkładu własnego projektów inwestycyjnych.
3. Wyzwaniem dla samorządów będzie wzrost wydatków związanych z zieloną transformacją i realizacją celów ESG (zrównoważony rozwój). Od 2025 r. na duże spółki komunalne nałożony będzie obowiązek raportowania ESG. W kolejnych latach monitorowanie emisji CO₂ obejmie również gminy.
4. Inwestycje gminne będą obejmować m.in. poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej (szkoły, instytucje).

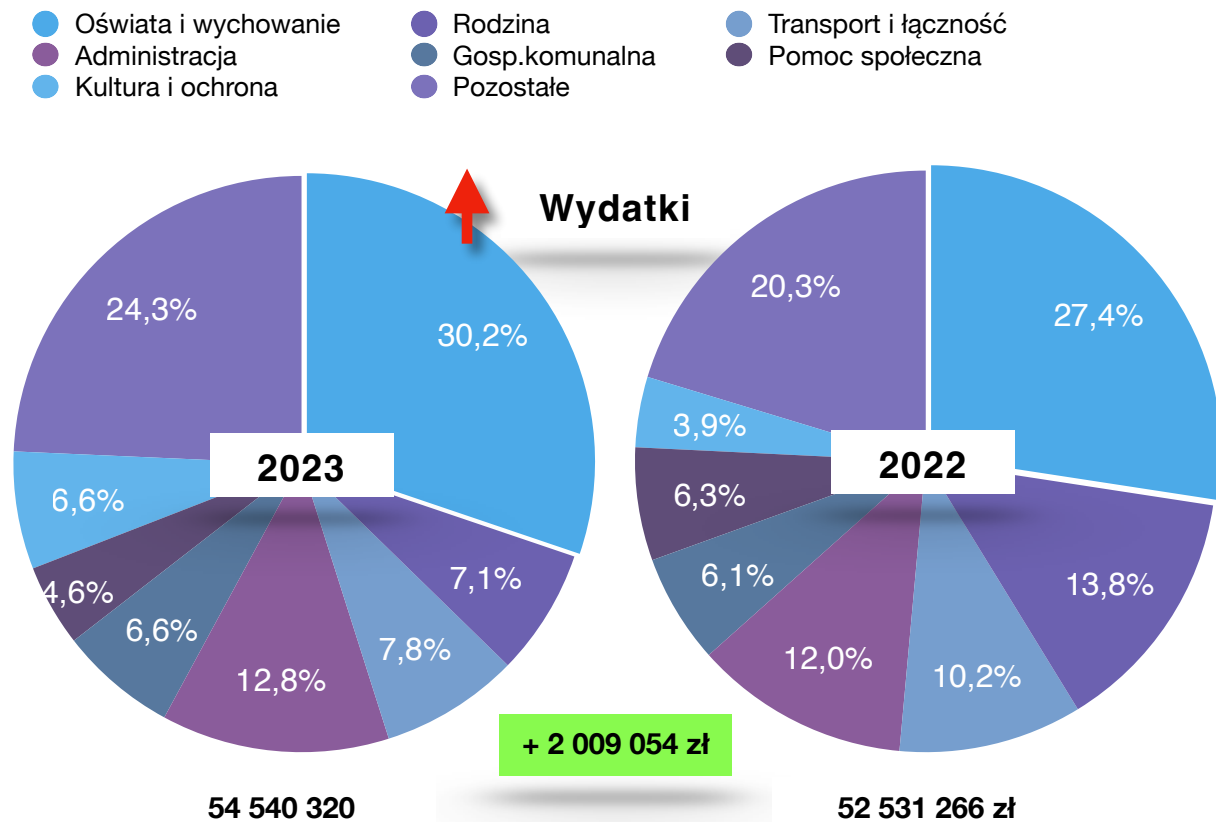
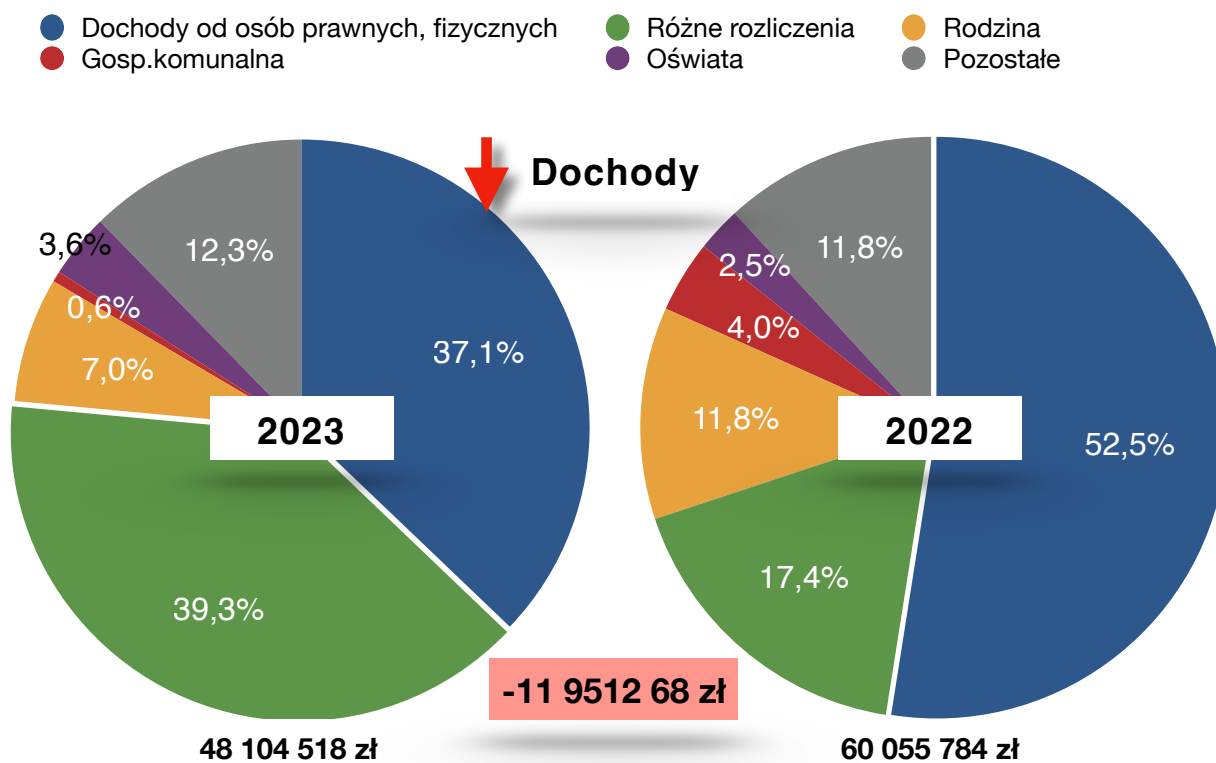
Ryc. 3.1. Dynamika zmian budżetu gminy Margonin w latach 2021-2023 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie budżetu gminy Margonin za lata 2021-2023.

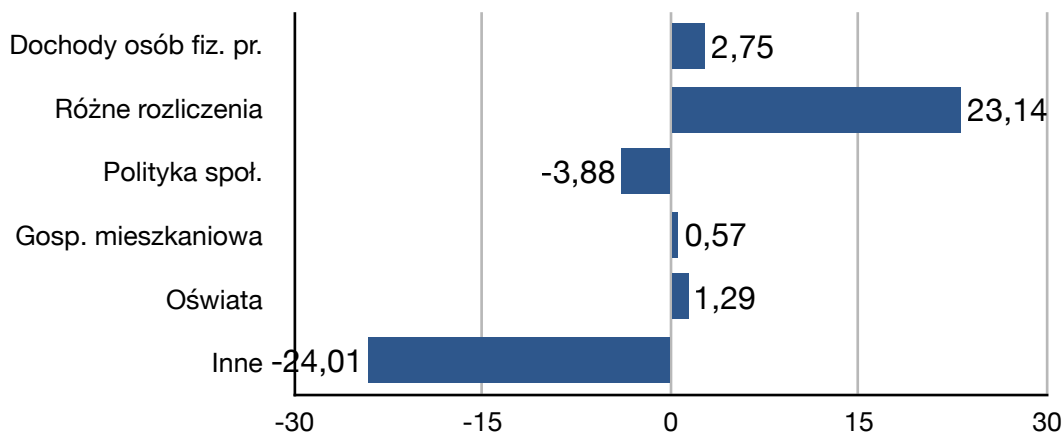
W 2023 r. wydatki gminne przekroczyły uzyskane dochody. Deficyt wyniósł 6,4 mln zł. (ryc. 3.1). Gmina Margonin jest w gronie 81% samorządów z deficytem budżetowym.

Ryc. 3.2. Struktura budżetu gminy Margonin w latach 2022-2023 (%)

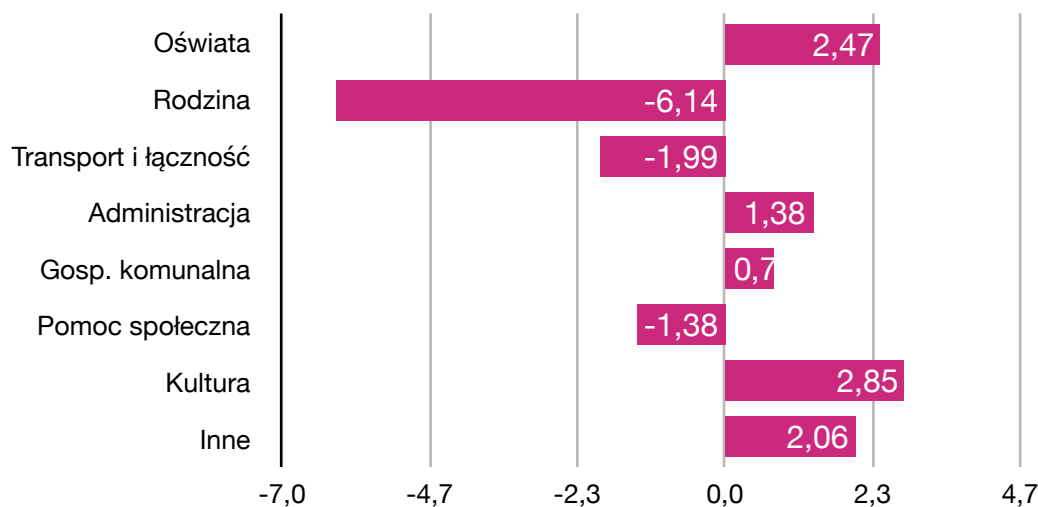
W stosunku do 2022 r., w 2023 r. największy spadek w strukturze dochodów (ryc. 3.3), odnotowano w grupie inne dochody. Największy wzrost odnotowano w rozliczeniach różnych.

Ryc. 3.3. Zmiana dynamiki dochodów gminy Margonin w latach **2022-2023** (%)

W zmianie struktury wydatków (ryc. 3.4), w ciągu roku odnotowano najwyższy spadek wydatków w dziale rodzina. Nieznacznie wzrosły wydatki w strukturze wydatków w działach: oświata, kultura i inne.

Ryc. 3.4. Zmiana dynamiki wydatków gminy Margonin w latach **2022-2023** (%)

Ogólne wnioski.

1. W strukturze wydatków ogółem (54 540 320 zł) wydatki majątkowe stanowią 27,7 %, w tym wydatki inwestycyjne 24,7 %. (tab.1).
2. Wskaźnik nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem spadł w stosunku do 2022 r. do poziomu 2,9 %.
3. Wydatki majątkowe wzrosły do poziomu 15 113 550 zł (tab.3.1).
4. Uzyskano dofinansowanie na projekty w 2023 r. w wysokości 1 705 313 zł. Pozyskano również 24 260 022 zł na zadania realizowane w 2024 r.

3.2 Wydatki majątkowe

Łączna wartość wydatków majątkowych wyniosła w 2023 r. ponad 15 mln zł. (wzrost w stosunku do 2022 r. o 72%). Ważniejsze zadania inwestycyjne przedstawiono w formie tabelarycznej (tab. 3.2).

Tabela 3.2. Wydatki majątkowe gminy Margonin w 2023 r. (ważniejsze pozycje)

Dział	Nazwa zadania	Kwota
010.	Budowa stacji uzdatniania wody i kolektora sanitarnego wraz z nowymi źródłami (kontynuacja)	8 657 909
	Dokapitalizowanie spółki Zakład Usług Komunalnych w Margoninie Sp. z o. o. z przeznaczeniem na budowę sieci wodociągowej w strefie inwestycyjnej	600 000
	Dokapitalizowanie spółki ZUK w Margoninie Sp. z o. o. z przeznaczeniem na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej	230 000
	Dokapitalizowanie spółki ZUK w Margoninie Sp. z o. o. na zadanie: Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w kierunku Kowalewa - III etap	350 000
600	Budowa ścieżki pieszko-rowerowej w kierunku Bugaju	118 000
	Budowa ścieżki rowerowej w m. Młynary oraz na odcinku Lipiny - Gołańcz (etap - Lipiny)	418 123
	Przebudowa ul. Nowe Miasto w Margoninie	147 070
	Budowa sieci komunikacyjnej dla transportu drogowego na terenie gminy Margonin-Polski Ład- etap I	243 183
	Rozbudowa gminnej infrastruktury szansą na wyrównanie poziomu życia na terenach dotkniętych deprivacją lokalną (Polski Ład)	1 107 801
	Wyrównanie szans rozwoju terenów byłych PGR poprzez budowę infrastruktury drogowej (Polski Ład)	1 259 589
	Ograniczenie wykluczenia komunikacyjnego terenów popegeerowskich na terenie gminy Margonin	50 800
630	Przebudowa systemu doprowadzania wody do zjeżdźalni wodnych	49 000
700	Zakup gruntów na mienie gminy	37 206
750	Przebudowa sali sesyjnej w Urzędzie Miasta i Gminy Margonin – I etap	150 000
754	Zakup i montaż punktu sanitarnego do stancji WOPR w Margoninie	26 218
851	Zakup i montaż zestawu zabawowego Garden przy świetlicy środowiskowej w Lipieńcu	21 900
900	Dotacje celowe na dofinansowanie wymiany pieca węglowego	29 600
	Zakup i montaż lamp solarnych -fundusz sołecki Studźce-Adolfowo	17 000
	Wykonanie oświetlenia ulicznego- fundusz sołecki Zbyszewice	25 500
	Zasilenia energetyczne przy boisku w Sułaszewie- fundusz sołecki	15 961
	Oświetlenie solarne w miejscowości Klotyldzin i Sypniewo	210 300

921	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Margonin	757 957
	Inne: fundusz sołecki - wiata Lipiniec, lodówka Lipiny. Renowacja gazowni.	34 061
	Dotacja celowa: prace konserwatorskie i restauratorskie we wnętrzu kościoła parafialnego pw. św. Wojciecha w Margoninie	440 000
926	Oświetlenie Orlika, urządzenia na placu zabaw w Margoninie	116 372
	Razem wydatki majątkowe:	15 113 550

3.3 Pozyskane środki zewnętrzne

Tabela 3.3. Pozyskane środki zewnętrzne na projekty w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatek
1.	Środki od Wojewody Wielkopolskiego w ramach Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej	219 586
2.	Środki z Gminy Wągrowiec na dofinansowanie organizacji zbiorowego transportu publicznego dla linii komunikacyjnej Lipiny – Wągrowiec	15 000
3.	Dotacja na program Korpus Wsparcia Seniorów	17 008
4.	Środki z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój <i>Ponadnarodowa mobilność uczniów</i> (SP Margonin)	196 814
5.	Dotacja od Wojewody Wielkopolskiego na realizację programu <i>Posiłki w szkole i w domu</i>	123 280
6.	Środki z Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego – Mini Grant (Szkoła Podstawowa w Margoninie)	35 493
7.	Środki WFOiGW na punkt konsultacyjny: <i>Czyste powietrze</i>	30 525
8.	Dotacja z rządowego programu AKTYWNA TABLICA (SP Radwanki, SP Lipiny)	70 000
9.	Dofinansowanie projektu pt. Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Margonin w ramach WRPO na lata 2014-2020	581 451
10.	Dofinansowanie zadania pn. <i>Prace konserwatorskie i restauratorskie we wnętrzu kościoła Parafialnego pw. Św. Wojciecha w Margoninie.</i>	416 155
	Razem:	1 705 312

Tabela 3.4. Pozyskane środki w 2023 r. do realizacji w latach 2023-2024

	Środki pozyskane w 2023 r. na zadania do realizacji na 2024 r.	Edycja
I. Rządowy Funduszu Polski Ład:		
1. Budowa sieci komunikacyjnej dla transportu drogowego na terenie gminy Margonin-Polski Ład- etap I	4 750 000	PŁ-II
2. Rozbudowa gminnej infrastruktury szansą na wyrównanie poziomu życia na terenach dotkniętych deprywacją lokalną	4 650 000	PŁ-II
3. Wyrównanie szans rozwoju terenów byłych PGR poprzez budowę infrastruktury drogowej	1 764 000	PŁ-III
4. Ograniczenie wykluczenia komunikacyjnego terenów popegeerskich na terenie gminy Margonin	882 000	PŁ-VI
5. Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez budowę dróg i chodników na terenie gminy Margonin	6 500 000	PŁ-VIII
6. Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej i technicznej w gminie Margonin	1 970 000	PŁ-VIII
7. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Margoninie – etap 2	1 950 200	PŁ-I
8. Wymiana oświetlenia na LED na terenie gminy Margonin	595 840	PŁ-IX
II. Rządowy Program Odbudowy Zabytków		
1. Renowacja budynku Starej Gazowni Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Margoninie	440 735	POZ-1
2. Dotacja celowa: prace konserwatorskie i restauratorskie we wnętrzu Kościoła parafialnego pw. św. Wojciecha w Margoninie	752 247	POZ-2
Razem:	24 255 022	

I edycja 6 840 000
II edycja 9 400 000
III edycja 1 764 000
VI edycja 882 000
VIII edycja 8 470 000
IX edycja 595 840

Rządowy Program Odbudowy Zabytków

I-II edycja 1 943 602

I edycja 1 659 000
II edycja 284 200

Polski Ład (PŁ) to plan odbudowy polskiej gospodarki po pandemii COVID-19. Z dziewięciu edycji programu (lata 2021-2023), większość gmin (w tym Margonin), mogły wnioskować o wsparcie w sześciu edycjach programu.

Łącznie gmina Margonin pozyskała **27 751 840 zł**.

Dodatkowo w dwóch edycjach **Programu Odbudowy Zabytków (POZ)** pozyskano 1 943 602 zł. Łączna wartość dofinansowania wyniosła **29 695 442 zł**. W tym w 2023 r. ponad 24 mln zł.

3.4 Inwestycje 2023 - wybrane pozycje

1. Rządowy Fundusz Polski Ład nabór II 2023. **Dofinansowanie: 9 400 000 zł.**

1a. Budowa sieci komunikacyjnej - 4 750 000 zł

1b. rozbudowa gminnej infrastruktury - 4 650 000 zł

1a. Budowa sieci komunikacyjnej dla transportu drogowego

Dofinansowanie: 4 750 000. Realizacja w 2023 r. - 243 183 zł

DĘBINIEC-LIPINIEC
rozbudowa drogi gminnej

Polski Ład: 1,6 mln zł
Długość drogi: 1488 m

Rozpoczęcie: 5.05.2023
Zakończenie: 5.11.2023
Wykonawca: Kowalski Budownictwo Sp. z o.o.

INWESTYCJE

2023

Zadanie 1

Zadanie 2

PRÓCHNOWO-KOWALEWO
IV etap Próchnowo-Tereska
Długość IV etapu: 725 m

Polski Ład: 95%
I-IV etap: 3 mln zł
I-IV: 662+334+847+725=2568 m

Rozpoczęcie: 5.05.2023
Zakończenie: 5.11.2023
Wykonawca: Kowalski Budownictwo Sp. z o.o.

INWESTYCJE

2023

Droga gminna ul. Kościuszki przy parku

Długość: 103 m.,

Szerokość: 2,5-5 m.

INWESTYCJE 2023

Polski Łąd II

Rozpoczęcie: 5.05.2023

Zakończenie: 5.11.2023

Wykonawca: Kowalski Budownictwo

Zadanie 3

1b. Rozbudowa gminnej infrastruktury

Dofinansowanie: 4 650 000. Realizacja w 2023 r. - 1 259 589 zł

- a) Przebudowa chodnika w ciągu ul. Witosa w m. Margonin
- b) Przebudowa chodnika w ciągu ul. Kasprowicza w m. Margonin
- c) Przebudowa chodnika w m. Lipiny wraz z obiektami inżynieryjnymi 169 m.

2. Inne inwestycje - wybrane pozycje

2.1. Budowa stacji uzdatniania wody z nowymi źródłami w ramach uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Margonin.

Wykonanie 2023: 8 657 909 zł
Dodatkowe zadania ZUK - 830 000 zł

- przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Margoninie przy ulicy Polnej (nowy budynek, 2 studnie, 2 zbiorniki retencyjne);
- uporządkowanie terenu wokół stacji uzdatniania wody.

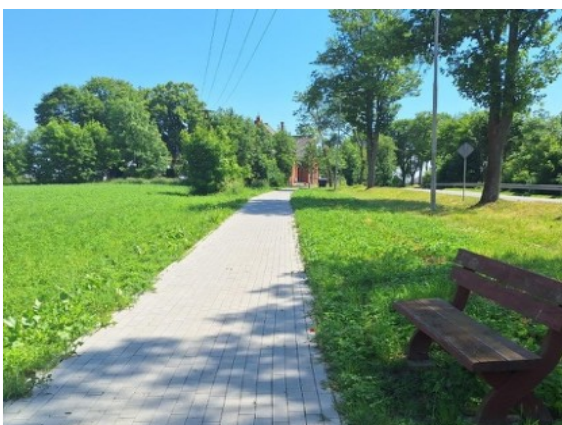
2.2. Budowa systemu kanalizacji sanitarnej Margońska W.-Kowalewo.

Wykonanie 2023: III etap 350 000 zł

- budowa kanalizacji sanitarnej 850 m.;
- budowa pompowni ścieków z kanałem tłocznym;

2.3. Ścieżka pieszo-rowerowa w kierunku Bugaju, droga do Tereski

Ścieżka do Bugaju: 118 000 zł

Tereska, przebudowa drogi 2 569 m.

2.4. Organizacja zbiorowego transportu publicznego dla linii komunikacyjnej Lipiny – Wągrowiec

Dofinansowanie: Rządowy Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych

Charakterystyka:

w 2023 r. - 219 586 zł

- trasa; Lipiny - Margonin - Żon - Wągrowiec
- liczba przystanków: 18;

2.5. Rządowy Program Odbudowy Zabytków - 1 658 402 zł

**Rządowy Program
Odbudowy Zabytków**

**Odnowienie kościoła
pw. Św. Wojciecha**
Dofinansowanie 1 168 402

INWESTYCJE
2023

Renowacja Starej Gazowni
Dofinansowanie 490 000

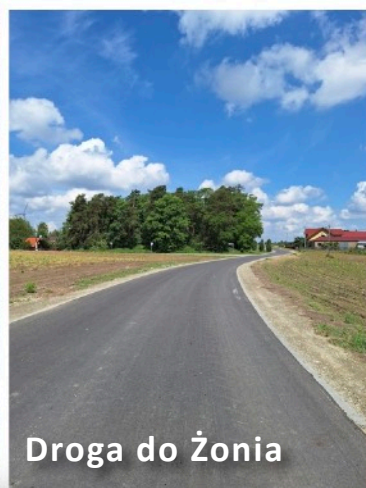
2.6. Przebudowa dróg gminnych, wymiana chodników

Ul. Słoneczna

Ul. Nowe Miasto

Droga do Żonia

3.5 Wskaźniki finansowe

Wskaźniki finansowe to mierniki, wyliczone na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach finansowych JST. Muszą spełniać trzy podstawowe cechy: mierzalność, interpretowalność i porównywalność. Dzięki nim można dokonać analizy porównawczej w stosunku do innych samorządów.

Tabela 3.5. Wskaźniki oceny sytuacji finansowej gminy Margonin w latach 2022-2023

Lp.	Zobowiązania	2023	2022
W-1	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	47,1	42,4
W-2	Relacja nadwyżki operacyjnej do dochodów ogółem	2,9	22,7
W-3	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	24,7	14,2
W-4	Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne	46,4	38,0
W-5	Udział środków europejskich w wydatkach ogółem	1,4	0,0
W-6	Relacja zobowiązań do dochodów ogółem	0,4	1,5
W-7	Udział podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach bieżących	9,2	12,3
W-8	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	27,7	16,6
W-9	Udział dochodów podatkowych w dochodach ogółem	25,2	12,3
W-10	Udział podatku od nieruchomości w dochodach własnych	48,0	39,0
W-11	Podatek od nieruchomości na 1 mieszkańca	1 710,3	1553
	Dochody z podatków od nieruchomości	10 889 317	

Źródło: obliczenia własne UMiG Margonin.

Ocena makroekonomiczna

Według Centrum Badań Administracji Publicznej (KDZ), w Europie średni udział budżetów gminnych w dochodach ogółem wynosi 50%. Im wyższy udział środków rządowych, tym mniejsza autonomia samorządów. W Polsce udział dochodów własnych w dochodach ogółem wynosi 43%, a w gminie Margonin 47%.

Mimo pogarszającej się sytuacji finansowej, samorzady nadal realizują nowe inwestycje, co przełożyło się na kolejny rok wzrostu wydatków majątkowych.

W skali kraju wzrost ten wyniósł 43%, a w gminie Margonin 11%.

Ministerstwo Finansów podało, że w 2023 r. nastąpił spadek nadwyżki operacyjnej wszystkich samorządów o 36% w stosunku do 2022 r. W przypadku Margonina spadek ten wyniósł 83%. Nadwyżka operacyjna jest kluczowym wskaźnikiem, który decyduje o możliwościach rozwojowych danej gminy.

Wyższy udział dochodów podatkowych przekłada się na większą samodzielność samorządu. W Europie udział ten wynosi 32%, w Polsce 30%, a w gminie Margonin 25% .

Ocena mikroekonomiczna - analiza finansowa gminy Margonin.

W tabeli 3.5 przedstawiono dynamikę zmian ważniejszych wskaźników finansowych gminy Margonin za lata 2022-2023. Analizę oparto o zestaw wskaźników finansowych opracowanych przez Ministerstwo Finansów

Pozytywne zmiany

O 4,7% wzrósł udział dochodów własnych do dochodów ogółem. W gminie Margonin wskaźnik W-1 jest wyższy od średniej krajowej o 4%. (W-8 do W-11).

Negatywne zmiany

W 2023 r. nastąpił spadek nadwyżki operacyjnej do dochodów ogółem. Spadek jest wyższy od średniej krajowej (W-2). Wzrósł również wskaźnik W-4.

Jaka perspektywa? Inwestycje o wyższym poziomie technologicznym.

- Źródłem finansowania inwestycji w budżetach samorządów – poza środkami dotacyjnymi i finansowaniem dłużnym – musi być nadwyżka operacyjna.
- Do tej pory dominowały inwestycje w dziale transport i łączność (48%), z tego ponad 83% na drogi. Zmieniać się będzie struktura inwestycji na bardziej zaawansowane technologicznie, w tym prośrodowiskowe.
- Pojawia się inwestycje w infrastrukturę społeczną (żłobki, przedszkola oraz realizacja potrzeb osób starszych).
- Samorządy coraz częściej mają już świadomość o uwzględnianiu w budżetach gminnych, kosztów utrzymania i eksploatacji wcześniejszych inwestycji.

Wg Biura Analiz i Petycji Senatu - 2024.

Planowana jest reforma finansów samorządowych. Obejmować ma ona m.in.:

- Likwidację większości zwolnień podatkowych.
- Przebudowę struktury podatku od nieruchomości.
- Zwiększenie udziału podatków w dochodach ogółem (wzrost podatków).
- Podwyższenie stawki podatkowej dla gruntów o powierzchni powyżej 1 ha.
- Opodatkowanie środków transportowych (w tym samochodów osobowych).
- Wprowadzenie podatku od lokalizacji.

Wnioski ogólne.

- W wyniku kryzysu gospodarczego i skutków pandemii Covid-19 doszło do rozbieżności między rządem a samorządem terytorialnym, dotyczącej źródeł finansów jednostek samorządowych. Zmiany przepisów prawnych oraz nowe zadania nie są rekompensowane wzrostem dochodów samorządowych.
- Brakuje rzetelnych analiz finansowych, które pozwoliłyby na oszacowanie skutków tych zmian.
- Z badań społecznych wynika, że narastać będzie oczekiwanie od władz samorządowych (stanowiących jak i wykonawczych) posiadania coraz większych kompetencji. Zakres tych oczekiwań jest coraz szerszy. Od wiedzy ekonomicznej, społecznej do umiejętności analitycznych.

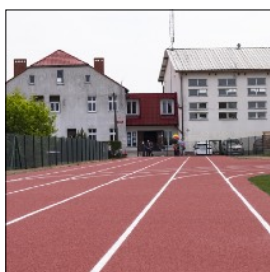
Zadania własne

1. Edukacja publiczna	s. 45
2. Działalność kulturalna	s. 54
3. Opieka społeczna	s. 57

1. Edukacja publiczna

Ryc. 4.1. Liczba uczniów, oddziałów i nauczycieli szkół gminy Margonin

Szkoła Podstawowa w Lipinach

Uczniów	86
Oddziałów	7
Nauczycieli	10,85
Administracja, obsługa	3,25

Szkoła Podstawowa w Margoninie

Uczniów	379
Oddziałów	21
Nauczycieli	37,52
Administracja, obsługa	16

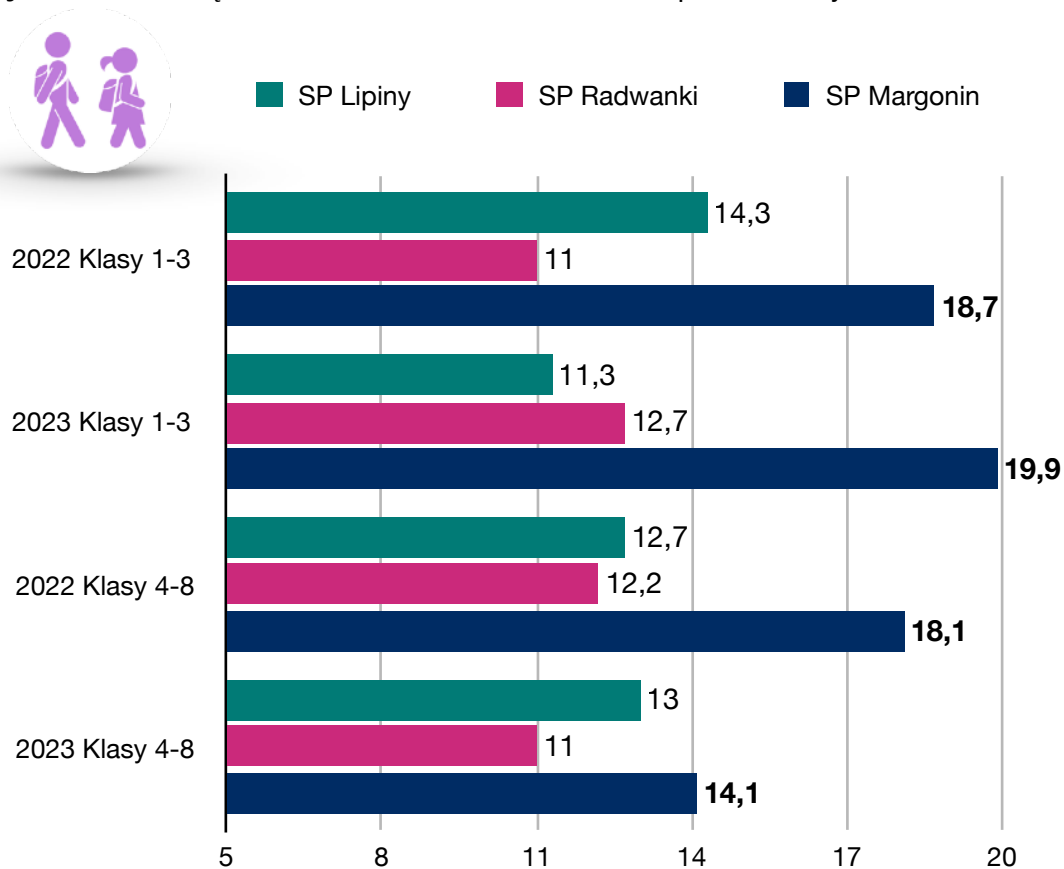

Szkoła Podstawowa w Radwankach

Uczniów	82
Oddziałów	7
Nauczycieli	11,54
Administracja, obsługa	3,5

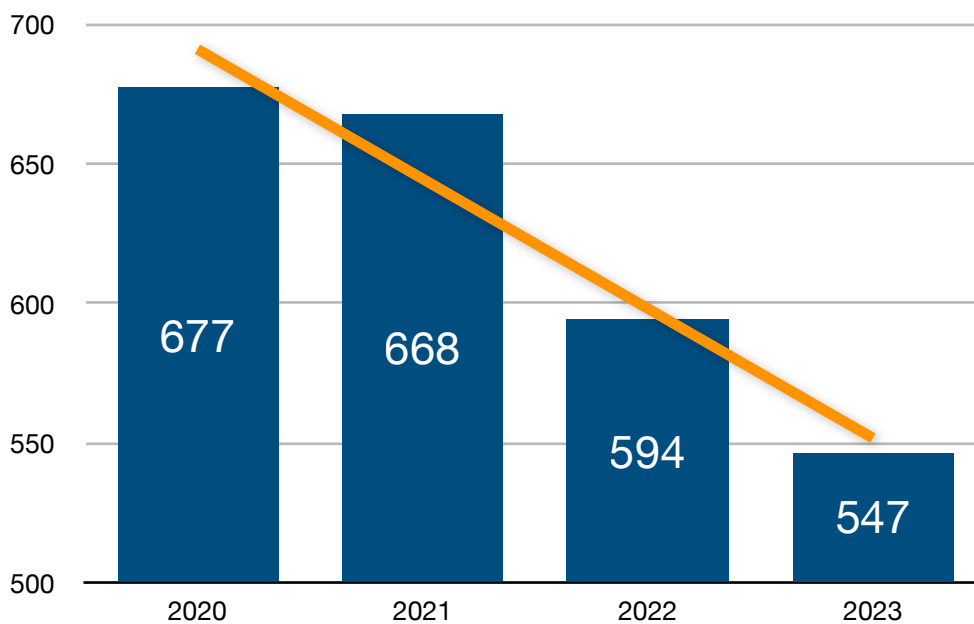
Organizacja szkół i placówek

Ryc. 4.2. Przeciętna liczebność w oddziałach szkół podstawowych 2022-2023

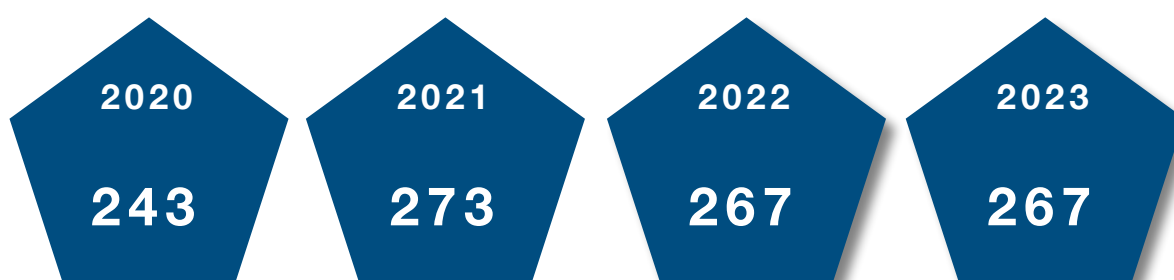
Źródło: obliczenia własne wg danych CUW Margonin 2023

Ryc. 4.3. Dynamika zmian liczby uczniów szkół podstawowych gminy Margonin

Tab. 4.1. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w 2023 r.

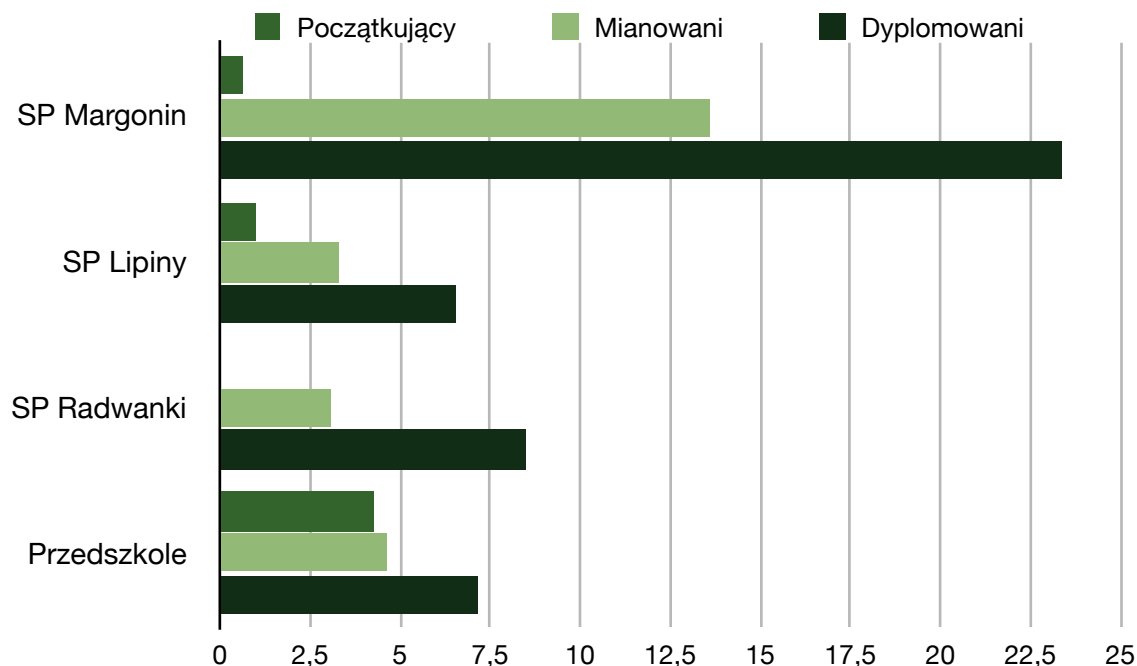
	3-latki	4-latki	5-latki	6-latki	Razem
Lipiny	1	7	4	7	19
Próchnowo	1	7	7	4	19
Radwanki	4	3	14	10	31
Margonin	40	35	61	62	198
Razem:					267

Ryc. 4.4. Dynamika zmian liczebności dzieci przedszkolnych lata 2020 - 2023 r.**Tab. 4.2.** Wskaźniki organizacyjne w oddziałach przedszkolnych w 2023 r.

Wskaźnik	M-in	Lipiny	Radwanki	Próchnowo
Wydawanych obiadów	163	18	21	19
Obiadów dla pracowników	10	1	0	0
Etaty nauczycieli na 1 oddział	1,8	1,6	1,5	1,9
Dzieci na 1 etat psychologa	396	38	62	38
Dzieci na 1 etat pedagoga	0	0	0	0
Pracownicy pedagogiczni - etaty	11,3	1,1	2,2	1,4
Pracownicy obsługi – etaty	16	0,88	2	1

Źródło: obliczenia własne wg danych CUW Margonin 2023

Ryc. 4.5. Struktura zatrudnienia - stopnie awansu zawodowego w 2023 r. (etaty)

Źródło: obliczenia własne wg danych CUW Margonin 2023

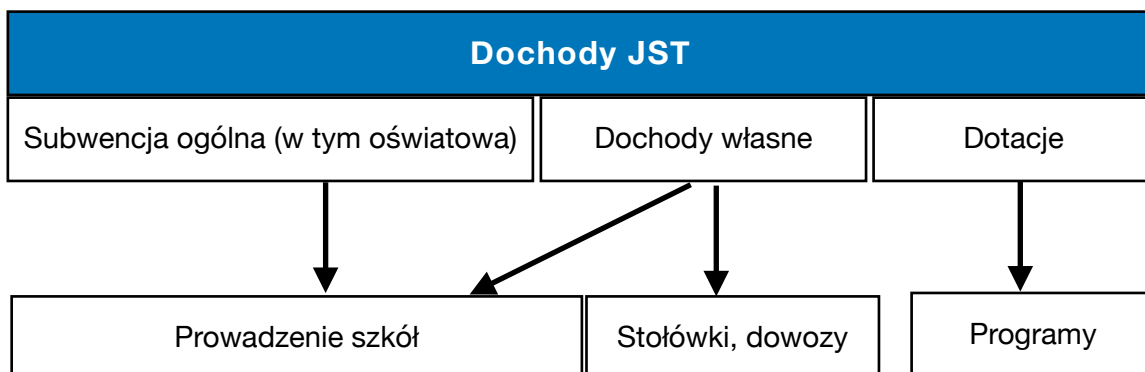
Tab. 4.3. Wskaźniki organizacyjne szkół podstawowych w 2023 r.

Nazwa	SP M-in	SP Lipiny	SP Radwanki
Uczniów na etat nauczycielski	7,94	6,25	6,4
Uczniów na etat nauczycielski	10,1	7,93	7,11
Uczniów na jeden oddział	18,35	12,29	11,71
Uczniów na etat pedagoga	239,9	318,5	282,8
Uczniów na etat obsługi	23,7	26,5	23,4
Godzin tygodniowo na 1 nauczyciela	24,9	24,6	21,5
Obiadów na etat w kuchni: kucharki+intendent	44,6	0	0
Liczba obiadów dziennie - uczniowie	165	38	24
Liczba obiadów dziennie - pracownicy	6	0	0

Źródło: obliczenia własne wg danych CUW Margonin 2023

Finansowanie zadań oświatowych

Ryc. 4.6. Źródła finansowania zadań oświatowych

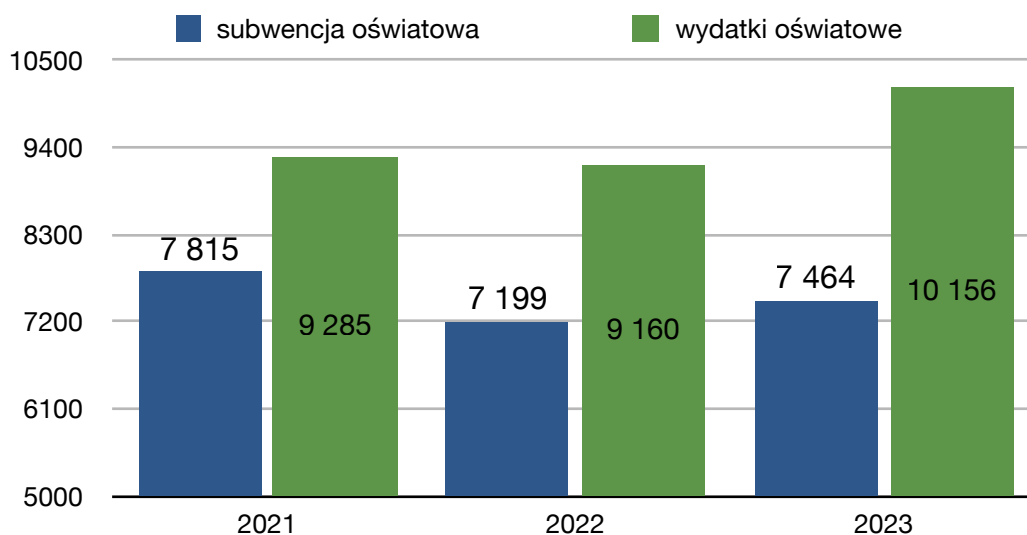

Subwencja oświatowa (SO) jest **jednym ze źródeł** finansowania zadań oświatowych (element dochodów JST). **Uzupełnia ona** całkowite koszty prowadzenia szkół (ryc. 4.6.)

Im lepsza organizacja szkół i placówek (wielkość oddziałów, struktura zatrudnienia) tym uzupełnienie kosztów prowadzenia szkół z dochodów własnych jest mniejsze.

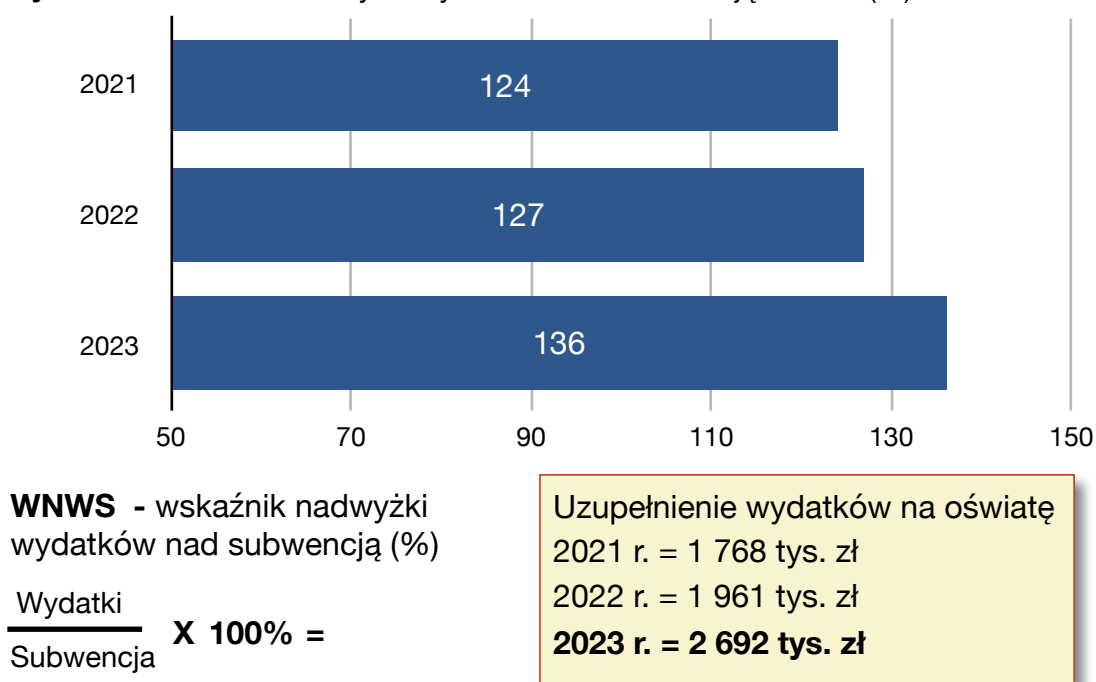
Koszty prowadzenia stołówek i dowozów szkolnych pokrywane się z dochodów własnych gminy a nie z subwencji.

Ryc. 4.7. Subwencja i wydatki oświatowe w latach 2021 - 2023 (tys. zł)

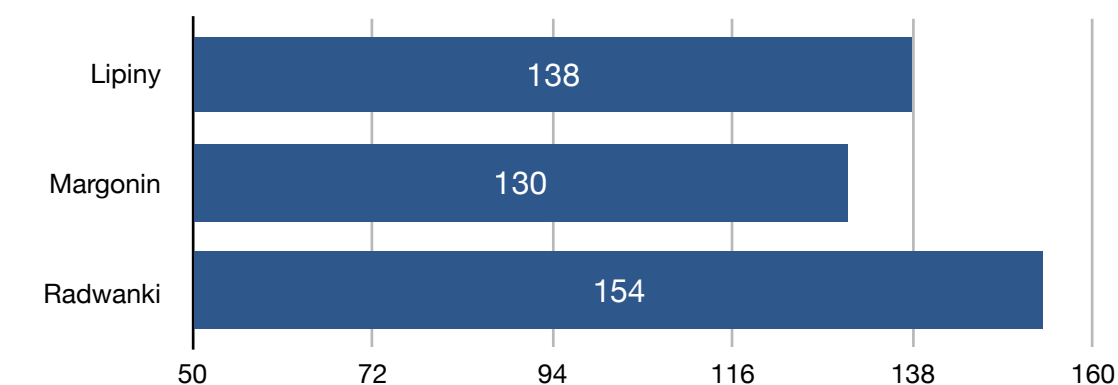

Źródło: obliczenia własne wg danych CUW Margonin 2023

Ryc. 4.8. Wskaźnik nadwyżki wydatków nad subwencją WNWS (%) 2021-2023

Ryc. 4.9. Wskaźnik WNWS (%) dla szkół w 2023 r.

Źródło: obliczenia własne wg danych CUW Margonin 2023

W 2023 r. najniższy wskaźnik WNWS dotyczył szkoły podstawowej w Margoninie. Uzupełnienie wydatków wyniosło 30% otrzymanej subwencji oświatowej.

Najwyższy wskaźnik WNWS wystąpił w szkole podstawowej w Radwankach. Uzupełnienie wydatków osiągnęło tu kwotę 54% otrzymanej subwencji oświatowej.

W ciągu roku łączna kwota uzupełnienia otrzymanej subwencji oświatowej, zwiększyła się o 761 tys. zł.

Aktywność zewnętrzna szkół (region, kraj)

SP Margonin

Nazwa	Organizator	Opis, cele	Uwagi
Projekt PO WER <i>Zagraj z królem</i>	FRSE	2 wyjazdy do Hiszpanii, Szkoła Sitges; Razem 36 uczniów i 8 opiekunów.	196 814 zł
Projekt Wyszehradzki V5 Generation	Fundusz Wyszehradzki	Słowacja 6 uczniów 2 nauczycieli Czechy 6 uczniów 2 nauczycieli	44 716 zł
Program edukacyjny <i>Drużyna Sir Petera</i>	Rekopol, PepsiCo	133 uczniów Cel - ochrona środowiska	
Cyfrowa Szkoła Wielkopolska – <i>Uczniowskie Laboratoria Informatyczne</i>	ODN Poznań	11 osób. Cel - rozwój kompetencji informatycznych	
<i>Program dla szkół – owoce, warzywa, produkty mleczne dla uczniów</i>	KOWR Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	305 osób Cel - działania prozdrowotne	
Ogólnopolski projekt edukacyjny <i>Zabawy sztuką</i>	MKiDN	40 osób. Cel - rozwój uzdolnień plastycznych	
Ogólnopolski program <i>Kubusiowi Przyjaciele</i>	MGD MWS Sp. z o.o. Wadowice	Klasy I-III Cel - edukacja ekologiczna	
<i>Akademia Bezpiecznego Puchatka</i>	MGD MWS Sp. z o.o. Wadowice	Klasy I Cel - bezpieczeństwa dzieci	
<i>Edukacja przez szachy w szkole</i>	MEiN, Polski Związek Szachowy	Klasy I-II Cel - rozwój logicznego myślenia	
Program <i>Trzymaj formę</i>	Główny Inspektorat Sanitarny	Klasy I - VIII Cel - zdrowe odżywianie	
<i>Jak nie czytam, jak czytam</i>	Miesięcznik <i>Biblioteka w szkole</i>	Klasy I - VIII Promowanie czytelnictwa	
Programy: <i>Razem w klasie, Asy internetu</i>	Fundacja Szkoła z klasą	Klasy I-VIII	
Program <i>Teach for Poland</i>	Fundacja Teach for Poland	Klasy I-VIII. Cel - rozwój przywództwa w klasie	
Projekt <i>Szkoła dostępna dla wszystkich</i>	IBE, MEN	Podniesienie kompetencji nauczycieli specjalistów	

SP Lipiny

Nazwa	Organizator	Opis, cele	Uwagi
EuroWeek dla szkół	Fundacja Euro-week	15 uczniów + 2 opiekunów Cel - pobudzanie kreatywności	28 022 zł
Poznaj Polskę	MEiN	43 uczniów + 4 opiekunów Cel - rozwój regionalizmu	4 828 zł
Program <i>Aktywna Tablica</i>	MEiN	Rozwój szkolnej infrastruktury	35 000 zł

SP Radwanki

Nazwa	Organizator	Opis, cele	Uwagi
<i>Posilek w domu i w szkole</i>	MEIN	Poprawa standardu stołówek	33 155 zł
Program <i>Aktywna Tablica</i>	MEiN	Rozwój szkolnej infrastruktury	35 000 zł

Olimpiady, konkursy (ponadszkolne)

SP Margonin

Nazwa konkursu, olimpiady	Wynik	Szczebel
Międzynarodowy Konkurs Matematyczny Kangur	Wyróżnienie: 1 uczeń	międzynarodowy
XVIII Pilski Okręgowy Konkurs Plastyczny pt. <i>Łowiec w oczach dziecka</i>	Wyróżnienie: 1 uczeń	regionalny
Wojewódzki Konkurs Ekologiczny <i>Cztery pory roku z OKE</i>	Wyróżnienie: 1 uczeń	wojewódzki
Ogólnopolski Konkurs Plastyczny <i>Barwy Wszechświata</i>	Wyróżnienie: 1 uczeń	ogólnopolski
Wojewódzki Ekologiczny Konkurs Plastyczny <i>Ekoimpresje</i>	I m.	wojewódzki
Wojewódzki Konkurs Języka Niemieckiego	Awans do etapu wojewódzkiego	wojewódzki

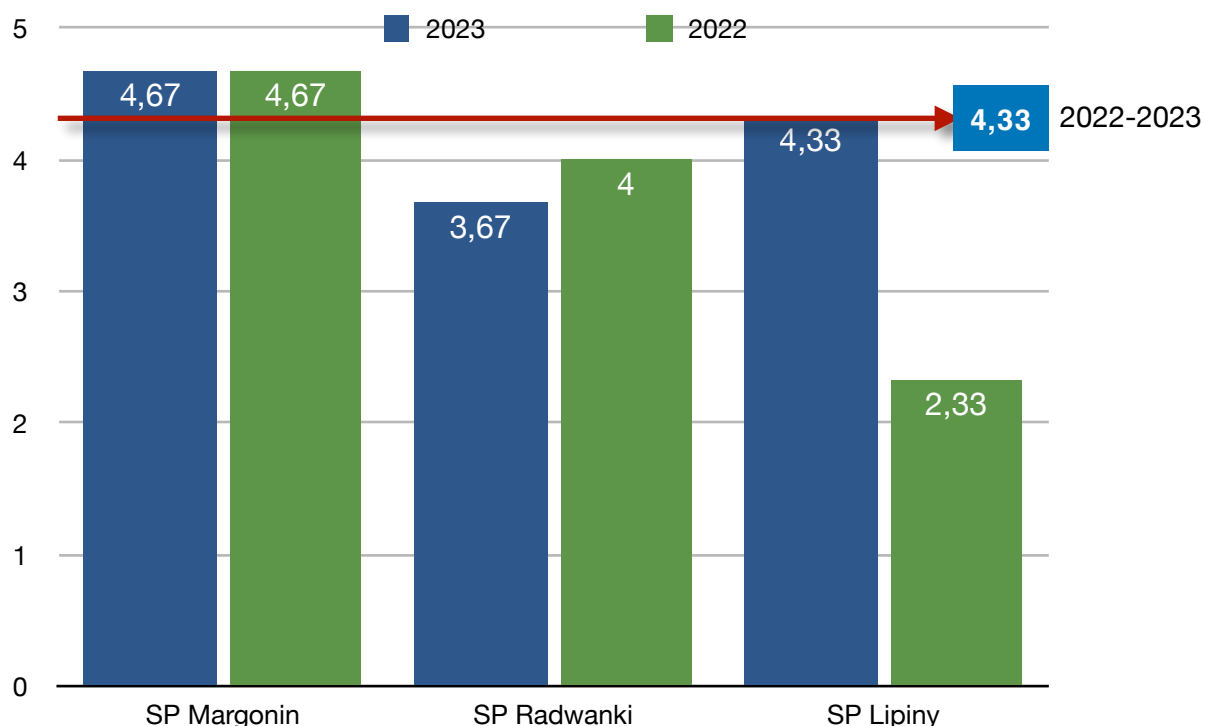
SP Lipiny

Nazwa konkursu, olimpiady	Wynik	Szczebel
Liga Robotów – ogólnopolski turniej robotyczny	awans - etap wojewódzki	wojewódzki
Pracownia Kompetencji Cyfrowych - konkurs	laureat	ogólnopolski
Szachowe Grand Prix OSE	udział	rejon płn Polska
Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym	III miejsce	powiatowy

Przedszkole

Nazwa konkursu, olimpiady	Wynik	Szczebel
Festiwal - Śpiewających Przedszkolaków	laureat	wojewódzki

Ryc. 4.10. Wyniki egzaminu ósmoklasisty 2022-2023. Skala staninowa z 3 przedmiotów.

Źródło: obliczenia własne wg danych OKE Poznań. 2022-2023

W celu porównania wyników egzaminacyjnych między latami, przeliczono wynik egzaminów na skalę staninową (skala 9 - stopniowa). Dla każdej szkoły obliczono średni wynik staninowy z trzech obowiązkowych egzaminów: język polski, matematyka i język niemiecki.

Najwyższy poziom kształcenia utrzymuje szkoła podstawowa w Margoninie. W latach 2022-2023 szkoła uzyskała wynik staninowy 4,67, przekraczający średnią wojewódzką (4,33).

W 2023 r. wynik poniżej średniej wojewódzkiej, uzyskała szkoła podstawowa w Radwankach (3,67) a wynik na poziomie średniej wojewódzkiej uzyskała szkoła podstawowa w Lipinach.

2. Działalność kulturalna

Prowadzenie działalności kulturalnej jest jednym z zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Na terenie gminy zadanie jest realizowane poprzez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury MGOK oraz Miejsko - Gminną Bibliotekę Publiczną MGBP.

1

Sala konferencyjna

2

Sale wystawiennicze

3

Świetlice wiejskie - 7

4

Izba Historyczno-Etnograficzna

MGBP

MGBP Margonin i Lipiny

Inwestycja 2016 - 2020

Wartość - 6,4 mln zł

Dofinansowanie - 2 mln

Filia Radwanki

Inwestycja 2014

Wartość - 0,6 mln zł

Dofinansowanie - 0,45 mln

Analiza ilościowa MGOK

W 2023 r. w powiecie chodzieskim zorganizowano 158 imprez (wzrost o 14%), w których udział wzięło ponad 38 tys. osób. Najwięcej imprez kulturalnych zorganizował Szamocin. Oferta kulturalna Gminy Margonin, po raz kolejny, zgromadziła największą liczbę uczestników - blisko 24 tys. (62% wszystkich uczestników z powiatu chodzieskiego).

Ryc. 4.10. Uczestnicy imprez kulturalnych w powiecie chodzieskim w 2023 r.

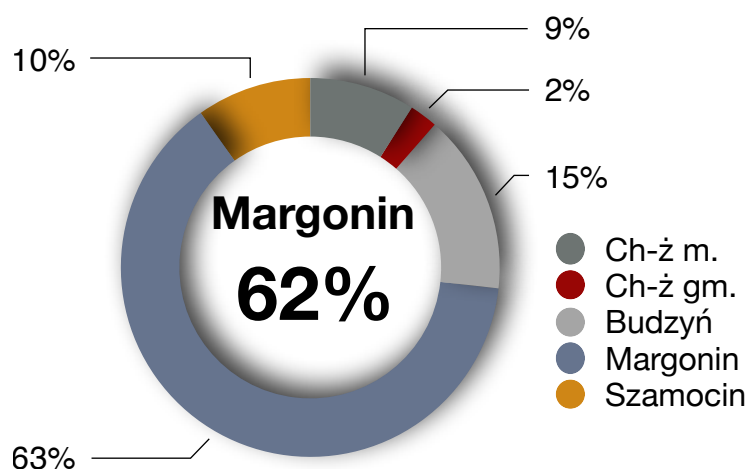

Tabela 4.4. Liczba imprez i ich uczestników wg gmin powiatu chodzieskiego 2022-2023

Jednostka organizacyjna	Imprezy		Uczestnicy	
	2023	2022	2023	2022
Chodzież miasto	21	18	3 380	3 150
Chodzież gmina	4	4	900	1 000
Budzyń	32	25	6 765	5 132
Margonin	29	22	23 800	13 400
Szamocin	70	68	3 686	3 327
Powiat chodzieski	156	137	38 531	26 009

Źródło: opracowanie własne, [za]: Bank Danych Lokalnych GUS W-a, 2023

Analiza ilościowa MGBP

Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Margoninie posiada filie biblioteczne w Lipinach, Radwankach oraz w Próchnowie.

Księgozbiór ogółem we wszystkich placówkach wynosi 49 706 woluminów (w ciągu roku przybyło 174). Wskaźniki ilościowe przedstawiono w tab. 4.5.

Tabela 4.5. Wybrane wskaźniki czytelnictwa rok 2023

Jednostka organizacyjna	Księgozbiór	Czytelników	Wypożyczeń
	na 1 tys.	na 1 tys.	na 1 czytelnika
Chodzież miasto, gm.	4 021	145	31,5
Budzyń	5 352	185	22,6
Margonin (dane 2023)	7 834	184	38,4
Szamocin	3 883	229	14,3
Powiat chodzieski	4 217	152	23

Źródło: opracowanie własne, [za]: Bank Danych Lokalnych GUS W-a, 2022/2023

Tabela 4.6. Wybrane projekty

Nazwa	Charakterystyka	Wartość
Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0	Priorytet I - Poprawa ofert bibliotek publicznych	33 550 zł (Udział własny - 6 710)

Ważniejsze działania popularyzatorskie:

A. Spotkania z literaturą.

- Ostatki. Tradycja kultywowana?
- Życie i twórczość Wisławy Szymborskiej. Aleksander Fredro: życie i twórczość.
- Narodowe Czytanie *Nad Niemnem* Elizy Orzeszkowej.
- Lipiny we wspomnieniach mieszkańców.

B. Koncerty

- Zespół Roman i Henryk - w wiosnę z piosenką.
- Dookoła świata z fortepianem. M. Czerniak.

C. Cykl spotkań w ramach projektu Dawny Margonin. Spotkania z historią:

- Historia Margonina z ziemi wykopana. W. Burzyński.
- Historia szkoły w Margoninie. J. Cajske.
- Lipiny we wspomnieniach mieszkańców.
- Z pamiętników mieszkańców dawnego Margonina. J.J. Polczyńscy.

D. Wystawy lokalnych twórców.

- Wystawa malarstwa. Twórcy lokalni. Margonin.
- Wystawa malarstwa. Twórcy lokalni. Wiktoria Słomka. Margonin.

E. Inne: rajdy rowerowe, spotkania dla dzieci.

3. Pomoc społeczna

Środowiskowa pomoc społeczna to część Systemu Pomocy Społecznej, która obejmuje zarówno wsparcie stacjonarne, jak i pomoc udzielaną w miejscu zamieszkania. Jej celem jest pomaganie osobom i rodzinom w pokonaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie rozwiązać samodzielnie, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W roku 2023 wystąpił niewielki spadek liczby osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej. Warto zauważyć, że Gmina Margonin jest jednym z obszarów o najwyższym wskaźniku beneficjentów tej pomocy. Wynosi on 7,1% ogólnej liczby ludności (ryc. 4.11), przy średniej krajowej 3,4%.

W gminie Margonin, głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej są: bezrobocie (119 osób), ubóstwo (73 osoby), długotrwała lub ciężka choroba w rodzinie (76) oraz niepełnosprawność (42 osoby).

Ryc. 4.11. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej (na 10 tys. ludności)
Powiat chodzieski

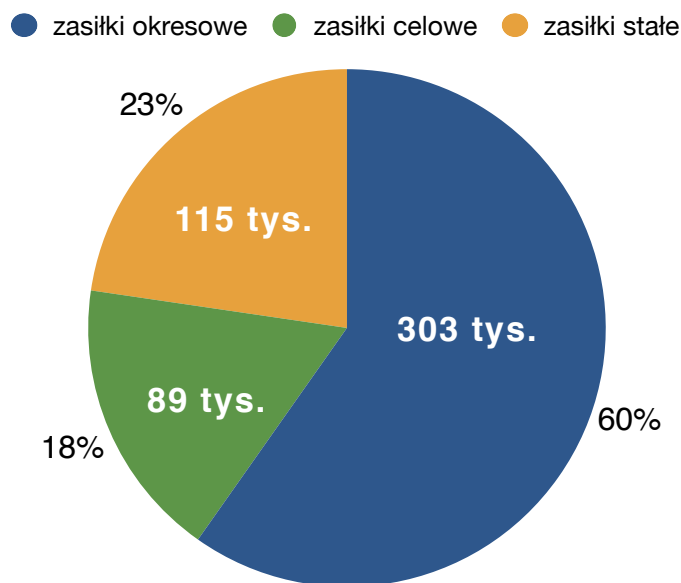
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

W 2023 r. gmina Margonin kontynuowała program *Korpus Wsparcia Seniorów*. Ten program jest dla Seniorów, którzy mają trudności z samodzielnym funkcjonowaniem z powodu stanu zdrowia. Mogą to być osoby prowadzące samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkające z bliskimi, którzy nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Program zakłada realizację dwóch modułów: jednego w postaci usług sąsiedzkich oraz drugiego w postaci opieki na odległość (dzięki opasce bezpieczeństwa).

Przyznane zasiłki przez MGOPS w Margoninie w 2023 r.

Ryc. 4.12. Świadczenia pieniężne zrealizowane w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Margoninie.

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest przyznawanie i wypłacanie pomocy pieniężnej w postaci zasiłków. Rodzaje zasiłków:

Zasiłek stały: kwota: 30 - 719 zł. Przysługuje pełnoletniej osobie:

- niezdolnej do pracy, samotnej, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnej;
- Niezdolnej do pracy, pozostającej w rodzinie, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek okresowy: 50% różnicy między kryterium dochodowym:

- osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- osoby pozostającej w rodzinie a dochodem tej rodziny.

Przysługuje głównie ze względu na długotrwałą chorobę, bezrobocie, niepełnosprawność.

Zasiłek celowy: przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.